

JONGERENPARTICIPATIE:

EEN OPDRACHT EN METHODE VOOR HET JONGERENINFORMATIEWERK

*Werkboek op basis van bewerking en
verslag van de conferentie Working Together (Brussel 2/5-11-2000)*

*door de Stuurgroep Working Together
Brussel, maart 2001*

WORKING TOGETHER

*Jongerenparticipatie: een doel en methode
voor het jongereninformatiewerk*

VOORWOORD

Voor u ligt het werkboek *Working Together*. De titel staat symbool voor de doelstelling van de gelijknamige conferentie: jongerenparticipatie en jongereninformatie actief verenigen, of: samen met jongeren inhoud en vormgeven aan jongereninformatiewerk. Het gaat zowel over informatie vervaardigen, informatie overdragen en het informatiewerk zelf organiseren.

We noemen het een werkboek omdat het opgesteld is om zelf aan de slag te gaan met jongerenparticipatie. Standaard recepten geven we niet, maar via de leeswijzer geven we aan hoe dit werkboek kan inspireren om vanuit de eigen situatie jongerenparticipatie concreet vorm te geven.

We baseren ons op de conferentie 'Working Together' die van 2 t/m 5 november 2000 in Brussel plaatsvond. Aan deze conferentie namen zo'n 75 jongereninformatiewerkers (uitvoerders en managers) en 30 jongeren uit 20 verschillende landen deel.

De uitwerking van de resultaten en het verslag van de conferentie bespraken we met een twintigtal experts op het terrein van jongereninformatie en jongerenparticipatie uit de BENELUX (Brussel, 15 maart 2001). De uitkomsten van deze meeting verwerkten we in dit werkboek.

De tekst *Jongerenparticipatie als opdracht en methode voor het jongereninformatiewerk*, een statement was het uitgangspunt van de conferentie. De nadruk van de conferentie lag op de presentatie van 16 verschillende participatieprojecten (uit negen verschillende Europese landen), die de betrokken jongeren zelf presenteerden. Een aantal lezingen en workshops leidde de workshops in en maakten de conferentie compleet. De aanwezigheid van 30 jongeren zorgde voor een unieke, afwisselende, spannende en voor velen confronterende conferentie. De samenwerking tussen de jongeren en de volwassenen was heel inspirerend!

Het initiatief, de organisatie en de inhoudelijke bewerking van de resultaten van de conferentie lag bij zes organisaties van de BENELUX, allen lid van European Youth and Information Counselling Agency (ERYICA). We stelden een stuurgroep Working Together samen, die twee jaar actief was. Mevr. E. Baars was verantwoordelijk voor de verslaggeving, de bewerking van de conferentie en het raamwerk deskundigheidsbevordering (zie Deel 2). De stuurgroep Working Together dankt haar!

De overheden van de BENELUX, het programma Jeugd van de Europese Unie en de logistieke ondersteuning van het Secretariaat Generaal van de BENELUX maakten de conferentie en het verslag mee mogelijk.

De stuurgroep Working Together dankt iedereen die meewerkte aan de conferentie en dit werkboek. We hopen dat we hiermee een belangrijke bijdrage geven aan de jongerenparticipatie in het jongereninformatiewerk, zodat jongeren optimaal betrokken zijn en blijven bij het informatiewerk.

Brussel, maart 2001

De stuurgroep Working Together

Koen Lambert, Koen Bastiaens en Ann Hendriks
(JINT, VLAAMSE GEMEENSCHAP - BELGIË)

Robrecht Siera en Johan Bertels
(IN PETTO - JEUGDDIENST INFORMATIE EN PREVENTIE, VLAAMSE GEMEENSCHAP - BELGIË)

Xavier Zeebroek en Nathalie Hotton
(FEDERATION INFOR JEUNES WALLONIE-BRUXELLES, FRANSE GEMEENSCHAP - BELGIË)

Véronique Wetzelaer
(INFO.AG ARBEITSGEMEINSCHAFT DER INFO ZENTREN, DUITSTALIGE GEMEENSCHAP - BELGIË)

Nico Meisch, Monique Collé en Raymonde Müller
(CENTRE NATIONAL D'INFORMATION ET D'ÉCHANGE DE JEUNES, LUXEMBURG)

Wil Fabri
(STICHTING JEUGDINFORMATIE NEDERLAND, NEDERLAND)

Leo Rutjes
(PON NOORD-BRABANT, NEDERLAND)
(+ STICHTING KWALITEITSBEVORDERING JONGERENINFORMATIE)

Jon Alexander
(EUROPEAN YOUTH INFORMATION AND COUNSELLING AGENCY)

De bovenstaande Benelux organisaties zijn lid van ERYICA

ERYICA - European Youth Information and Counselling Agency
101, quai Branly, F-75740 Paris Cedex 15, France

e-mail: sgeryica@aol.com
telefoon: +33 144.49.13.26
fax: +33 140.56.36.14
website: <http://www.eryica.org>

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inleiding	5
1 Een leeswijzer	5
2 De hoofdstukken	5
3 De conferentie in vogelvlucht	6
Jongerenparticipatie als opdracht en methode voor het jongereninformatiewerk, een statement	7
DEEL 1 - Jongereninformatie: Een nieuwe toekomst	9
1.1 Conclusies	9
1.2 Aanbevelingen	10
1.3 Tips voor de praktijk	12
DEEL 2 - Jongerenparticipatie: Een nieuwe deskundigheid	15
2.1 Inleiding	15
2.2 Een raamwerk voor deskundigheidsbevordering	16
2.3 Enkele voorwaarden voor participatie	18
2.4 Enkele methodieken van participatie	22
2.5 Enkele algemene deskundigheden	24
DEEL 3 - De conferentie Working Together	29
(Projectpresentatie op oneven pagina's)	
3.1 De openingssessie	29
3.2 Jongerenparticipatie, jongereninformatie en innovatie, een lezing van dhr. J. Hazekamp	31
3.3 De projectpresentaties	33
3.4 Resultaten van de workshops	37
3.5 Informeren door te organiseren, nieuwe uitdagingen voor de JIC's , een lezing van dhr. Professor K. Raes	41
3.6 Jongerenparticipatie in de huidige praktijk	45
3.7 Jongereninformatiewerk in de toekomst	49
3.8 Afsluiting	51
BIJLAGEN	55
1. Volledige tekst lezing van dhr. J. Hazekamp	56
2. Volledige tekst lezing van dhr. K. Raes	60
3. Programma van de conferentie	66
4. Evaluatieve opmerkingen	68
5. Namen van de deelnemers van de conferentie	69
6. Namen van de deelnemers van de expertmeeting	72
7. Namen en adressen van de leden van de stuurgroep	73
Colofon	74

Inleiding

[1]

EEN LEESWIJZER

Dit werkboek is in eerste instantie bedoeld voor jongereninformatiewerkers (uitvoerders, begeleiders en managers). Dit neemt niet weg dat het werkboek ook beleidsmakers en jongeren kan inspireren en dat directies van organisaties het gebruiken om binnen de cultuur van de organisatie structurele aandacht te hebben voor participatie. Zij zullen wel wat extra werk hebben om de inhoud te vertalen naar hun realiteit, iets wat we hopen dat ze zullen doen.

Het werkboek moet niet de indruk wekken dat het slechts over participatie binnen het jongereninformatiewerk gaat. Sommige landen kennen het beroep van jongereninformatiemedewerker niet als zodanig. Daar zijn het bijvoorbeeld hulpverleners, crisiswerkers en opbouwwerkers die zich in min of meerdere mate bezighouden met jongereninformatie. Ook hen nodigen we uit om de essentie van dit werkboek te gebruiken om zo de participatie van jongeren in praktijk te brengen.

Dit document is niet voor niets een werkboek en moet gebruikt worden als basis en vertrekpunt voor verdere werkontwikkeling. Per land en per doelgroep (zeker wat betreft leeftijd) moet er verder gedifferentieerd worden. Dat kan met dit werkboek als inspiratiebron.

[2]

DE HOOFDSTUKKEN

Het **Statement** (zie kaderstuk pag. 7) is een artikel dat de stuurgroep 'Working Together' begin 2000 schreef. Het bevat haar analyse over de samenhang tussen jongereninformatie en jongerenparticipatie. Dit statement was voor de stuurgroep de inhoudelijke basis voor de organisatie van de conferentie. Ze is daarom ongewijzigd opgenomen.

Jongerenparticipatie wordt enerzijds gezien als een methode van werken (het betrekken van jongeren in het werk) en anderzijds als opdracht (het ondersteunen en stimuleren van participatie van jongeren). Bij beide opties moeten de nodige vragen gesteld en bediscussieerd worden. Bij de (verdere)ontwikkeling en praktische tips om jongeren actief te betrekken bij jongereninformatiewerk maakten we voor de conferentie een onderscheid tussen: het betrekken van jongeren bij het vervaardigen van informatie, de overdracht van informatie en het betrekken van jongeren bij de organisatie van het jongereninformatiewerk zelf.

Aan de hand van het statement, de resultaten van de conferentie en de uitkomsten van een hierop volgend georganiseerde expertmeeting, werkten we Deel I en II van dit werkboek uit.

Deel 1 '**Jongereninformatie: Een nieuwe toekomst**' bevat conclusies, aanbevelingen en tips. Met deze uitwerking trachten we het jongereninformatiewerk in Europa nieuwe impulsen te geven, op het niveau van het beleid en de praktijk.

Deel 2 '**Jongerenparticipatie: Een nieuwe deskundigheid**' stelt een raamwerk voor deskundigheidsbevordering voor. Dit geeft de uitvoerende werkers aangrijpingspunten, inzake leerdoelen en leermomenten, voor alle type opleidingen en cursussen in het jongereninformatiewerk. Immers, bij alle werkzaamheden van de jongereninformatiewerkers zijn, en bij voorkeur in toenemende mate, jongeren actief betrokken. Of het nu gaat om het gebruik van het Internet, de inrichting van de informatievoorziening of de wijze van de overdracht van informatie.

Deel 3 is een **chronologische verslaglegging** van de conferentie Working Together. De structuur van dit hoofdstuk is gelijk aan die van de conferentie.

Het geheel vulden we aan met reacties van jongeren op de conferentie die de verslaggever door interviews, ter plaatse of achteraf per e-mail, verzamelde. De reacties van de andere deelnemers zijn geïnventariseerd op basis van de ingevulde evaluatieformulieren. Een samenvatting hiervan is opgenomen in bijlage 4.

[3]

DE CONFERENTIE IN VOGELVLUCHT

Na de openingssessie besprak de heer Jan Laurens Hazekamp (directeur van Stichting Alexander, Nederland) de koppeling tussen jongerenparticipatie en jongereninformatie en legde een link naar democratie. Op het moment dat men jongeren actief inschakelt in het jongereninformatiewerk zal dit onder meer leiden tot kwaliteitsverbetering en een betere aansluiting bij de doelgroep. Zowel een samenvatting als de complete lezing is in dit werkboek opgenomen. Met deze prikkelende lezingen werd de eerste dag afgesloten.

Het zwaartepunt van de conferentie - de tweede dag - lag op de presentatie van 16 pilootprojecten uit 9 verschillende Europese landen, door jongeren zelf gepresenteerd. De projecten selecteerden we vooraf op basis van de mate van actieve betrokkenheid van jongeren en gerangschikt naar informatieproductie, informatieoverdracht en de organisatie van het jongereninformatiewerk. De presentaties maakten duidelijk dat velen al mét jongeren werken, maar dat dit niet gemakkelijk en vanzelfsprekend is. In de workshops bespraken we de pilootprojecten die we uitvoerig beschrijven in deel drie van dit werkboek.

Professor Koen Raes (van de Universiteit van Gent) opende de derde dag met een pittige, theoretische lezing. De lezing laat in vogelvlucht zien met welke vragen, thema's, normen en waarden jongeren leven - individueel en in groepsverband - en hoe ze zich ontplooiën tot zelfstandige burgers. Enkele onderzoeksgegevens ondersteunen het betoog en professor Raes geeft ons eveneens een historisch perspectief. Uiteindelijk maakt hij de link met het jongereninformatiewerk door te besluiten met een lijst glasheldere doelen en taken voor het jongereninformatiewerk: nu en in de toekomst.

In de namiddag bogen de deelnemers zich over jongerenparticipatie in de huidige praktijk, waarna we aansluitend een schets maakte van het jongereninformatiewerk anno 2010 (uiteraard in de context van de thematiek van de conferentie).

In een afsluitende plenaire bijeenkomst op de vierde dag maakten men de balans op: ja, jongerenparticipatie is een taak van het jongereninformatiewerk! Op de vraag hoe men dit realiseert, organiseert en bereikt kan men geen eenduidig antwoord geven en zal men het nodige nog (verder) moeten ontwikkelen en ondernemen.

We gingen dieper in op de externe factoren die een rol spelen bij het realiseren van jongerenparticipatie in jongereninformatiewerk. Die externe factoren hebben te maken met de vraag "Waar wordt het jongereninformatiewerk uitgevoerd?" en "Met wie wordt er samengewerkt?"

Jongerenparticipatie als opdracht en methode voor het jongereninformatiewerk, een statement

Dit is geen conferentie over jongerenparticipatie, noch over jongereninformatie, maar over de interactie ertussen. We vertrekken daarbij van de sociologische bevindingen over hoe jongeren leren en hoe ze daarbij omgaan met informatie.

Het jongereninformatiewerk is op dit terrein al jaren actief in het ondersteunen van jongeren naar autonomie. Ze doet dit vanuit een generalistische aanpak. We willen jongeren immers een overzicht bieden van de verschillende mogelijkheden en kansen die ze hebben. Hierbij is het jongereninformatiewerk er zich reeds jaren van bewust dat dit geven van informatie ondersteund dient te worden met andere elementen die tot zelfstandigheid leiden. Participatie is hier één element van.

Verscheidende ERYICA partners experimenteren reeds met jongerenparticipatie in hun werk. Anderen zoeken perspectieven die hun grenzen op dit vlak verleggen. Daarbij baseren we ons ook op de know-how over jongerenparticipatie die momenteel al beschikbaar is. Jongerenparticipatie is immers geen nieuw begrip.

Wetenschappers, veldwerkers en experts, vorige seminaries (ERYICA 1998 Schotland, Benelux 1999 Brussel) en succesvolle participatieprojecten zullen ons een kader aanreiken ter situering van het begrip jongerenparticipatie en al zijn facetten. Dit zal ons in staat stellen om op abstract en concreet niveau te discussiëren over "Wat kan jongerenparticipatie betekenen voor het jongereninformatiewerk van 2010?".

Het moet een inspirerende conferentie worden. Jongereninformatiewerkers moeten heel nieuwe ideeën kunnen opdoen over wat jongerenparticipatie voor hun werk kan betekenen en hoe ze het concreet kunnen verwezenlijken. Bestaande ideeën zullen bevestigd worden en een plaats vinden in een ruimer theoretisch kader. Overheden zullen merken dat het jongereninformatiewerk misschien wel de ideale partner is in hun pogingen om jongeren meer te laten participeren aan de samenleving.

Deze conferentie dient ons een duidelijk beeld te geven over wat het jongereninformatiewerk de komende 10 jaar met jongerenparticipatie aan moet / kan en het zal ons concrete aanwijzingen geven hoe we deze visie kunnen realiseren.

Om dit te realiseren zullen we verschillende aspecten van het raakvlak tussen jongerenparticipatie en jongereninformatie belichten. Deze aspecten zijn in te delen in twee groepen:

- Jongerenparticipatie als methode: het betrekken van jongeren in het jongereninformatiewerk.
- Jongerenparticipatie als opdracht: het ondersteunen van jongeren met betrekking tot jongerenparticipatie in hun dialoog met overheden en andere maatschappelijke structuren en instellingen.

JONGERENPARTICIPATIE ALS METHODE IN HET JONGERENINFORMATIEWERK

Een jongereninformatiecentrum kan jongeren betrekken in al de deelfacetten van haar werk: het vinden van informatie, vertalen naar de doelgroep, produceren van informatiematerialen en het verspreiden van informatie. De effecten van deze aanpak zijn verfrissend, uitdagend, maar ook confronterend en niet steeds eenvoudig.

Dit bleek o.a. op een ERYICA seminarie in Blairgowrie, Schotland (1998) waar verschillende jongereninformatiecentra hun praktijkervaringen met jongerenparticipatie vergeleken. Op basis hiervan werden voordelen en hinderpalen geïnventariseerd.

De conferentie zal verschillende state of the art projecten uit de Benelux en andere landen voorstellen die als basis zullen dienen om deze hinderpalen en mogelijke oplossingen daarvoor te belichten. Het zal duidelijk worden dat het betrekken van jongeren in de eigen werking verregaande positieve gevolgen heeft voor de kwaliteit van het werk, als we de moed hebben om ons werk te discussie ter stellen en te veranderen.

JONGERENPARTICIPATIE ALS OPDRACHT VOOR HET JONGERENINFORMATIEWERK

Bij het informeren en ondersteunen van jongeren over hun mogelijkheden en kansen om hun leven zelf richting te geven kan in de huidige tijdgeest het onderwerp jongerenparticipatie niet ontbreken. Participatie van jongeren (deelname aan het maatschappelijk leven en inspraak op ontwikkelingen en besluitvorming) wordt op alle niveaus en in alle sectoren van het maatschappelijke leven steeds belangrijker.

Betrokken zijn bij wat er in je omgeving gebeurt, verhoogt je kennis over die omgeving en stelt je in staat gericht en actiever te handelen. Het vergroot met andere woorden je mogelijkheden en kansen en stelt je meer in staat om je eigen leven richting te geven. Het bevorderen van zelfstandigheid van de jeugd is daarbij een cruciale voorwaarde.

Het belang van jongereninformatie in het proces van participatie is daarmee evident: het creëert de voorwaarden voor de participatie van de jeugd in de samenleving.

We stellen de vraag of jongereninformatiewerk zich moet engageren op dit thema en hoe ver de verantwoordelijkheid van het jongereninformatiewerk gaat. Traditioneel situeren we ons tussen maatschappelijke structuren en jongeren zelf. We brengen immers informatie van de maatschappij naar de jongeren. Moeten we deze rol uitbreiden zodat jongereninformatiewerk actiever de taak vervult om in een tweerichtingsverkeer jongeren te ondersteunen én de maatschappij te informeren over wat jongeren willen en wat hen bezighoudt?

Ook hiervan presenteren we succesvolle praktijkvoorbeelden uit de Benelux en andere landen. Ze zullen ons inspireren om bij de grenzen van ons werk de nodige vragen te stellen:

- Moet het huidige concept van een jongereninformatiecentrum aangepast worden aan deze nieuwe taken of passen ze binnen de huidige vorm?
- Dienen we deze taken zelf op te nemen of is samenwerking met andere partners wenselijk?
- Wat zijn onze sterke / zwakke kanten die het opnemen van deze taken ondersteunen/ afremmen?
- Welk effect heeft dit op de vorming van jongereninformatiewerkers?

De stuurgroep Working Together

[DEEL I]

Jongereninformatie: een nieuwe toekomst

Dit hoofdstuk bevat conclusies, aanbevelingen en tips gebaseerd op het statement, de resultaten van de conferentie en de uitkomsten van een hierop volgend georganiseerde expertmeeting.

[1.1] CONCLUSIES VAN DE CONFERENTIE

[1.2] AANBEVELINGEN

[1.3] TIPS VOOR DE PRAKTIJK

Jongereninformatie: een nieuwe toekomst

[1.1]

CONCLUSIES VAN DE CONFERENTIE

Jongerenparticipatie: een doel en methode voor het jongereninformatiewerk

De deelnemers van de conferentie beschouwen jongerenparticipatie als taak van het jongereninformatiewerk. Verschillende Europese landen hechten hier meer en meer belang aan.

Het Statement (zie kaderstuk pag 7) maakt duidelijk dat jongerenparticipatie als opdracht voor het jongereninformatiewerk een onderwerp is van politieke en positionele aard. De conferentie komt tot de conclusie dat men het bestaande concept van jongereninformatiewerk moet aanpassen. Bovendien is het duidelijk dat samenwerken met (andere) partners van groot belang is.

De aanpassing van het concept hoeft en moet niet leiden tot een reorganisatie van het jongereninformatiewerk zelf. Het jongereninformatiewerk heeft immers veel sterke kanten en geeft, zoals verschillende landen het nu aanbieden, een goede basis om jongerenparticipatie actief te stimuleren.

Om deze opdracht te volbrengen, heeft het jongereninformatiewerk ook zwakke kanten. Een duidelijke visie op dit punt betekent nog niet dat het beleid van een jongereninformatievoorziening hierop is of wordt aangepast, laat staan dat men dit in de praktijk toepast. Vooraleer jongerenparticipatie iets vanzelfsprekends wordt, moeten er zowel op lokaal, nationaal en op Europees niveau nog veel discussie plaatsvinden.

Het realiseren van jongerenparticipatie is afhankelijk van de kansen en mogelijkheden die je in de praktijk ervaart, schept en oppakt.

Jongerenparticipatie als methode, namelijk jongeren betrekken bij alle facetten van het jongereninformatiewerk, is van meer praktische aard. Toch zal de actieve deelname van jongeren aan het jongereninformatiewerk een belangrijke impuls zijn voor de participatie van jongeren in de samenleving. Jongeren betrekken in het jongereninformatiewerk heeft een voorbeeldfunctie en ondersteunt en activeert jongeren in het zelfstandig handelen in de samenleving.

Het werken mét jongeren binnen het jongereninformatiewerk begint bij de aspecten: kennis, houding en vaardigheden.

Dit impliceert o.a. kijken naar het eigen handelen ten aanzien van jongeren, hierover met hen én collega's in gesprek gaan en het handelen waar nodig te veranderen. Bij jongeren gaat het om lef hebben en assertief zijn in de samenwerking met de jongereninformatiewerkers en hen (en het jongereninformatiewerk) meer te beschouwen als samenwerkingspartner in de dingen die ze willen en doen.

Bij jongerenparticipatie als methode gaat het ook om het ontwikkelen, aanreiken en eigen maken van vaardigheden.

Als je jongeren actief wilt betrekken in de productie of de overdracht van informatie of mee verantwoordelijk maakt voor de organisatie, stel je je sowieso de vraag: hoe doe je dat?

Jongerenparticipatie is samenwerken

De samenleving verandert, ook het jongereninformatiewerk. Onder andere door de globalisering, de vergaande individualisering en de ongekende mogelijkheden van Informatie en Communicatie Technologie (ICT). Nico Meisch (ERYICA) stelt bij de opening van de conferentie vast dat op grond van de veranderingen in de samenleving het beroep van jongereninformatiewerker per definitie verandert.

De vertegenwoordiger van de BENELUX-werkgroep Jeugd, Jos van Rillaer, meent dat een jongereninformatiewerker samen moet gaan werken met jongeren en dat men jongeren moet beschouwen als samenwerkingspartner in het werk.

De lezing van Jan Laurens Hazekamp maakt duidelijk dat nieuwe methoden ontwikkeld door volwassenen meestal niet aanslaan bij jongeren. Als je jongeren actief wilt betrekken, dan zul je ook samen met hen moeten komen tot het initiëren en ontwikkelen van activiteiten. De presentaties van de projecten bevestigen dit: zelfs de meest geslaagde participatieprojecten houden met de grootste moeite jongeren actief bij 'hun' project. Koen Raes maakt duidelijk dat je jongeren in de huidige samenleving niet eenvormig kan duiden, maar dat er specifieke kenmerken zijn waar het jongereninformatiewerk veel beter naar kan luisteren en handelen. Het samenwerken met jongeren heeft nog een extra dimensie: het draagt bij aan het gevoel ergens bij te horen hetgeen verdere individualisering (minder betrokken zijn bij anderen) en vereenzaming (uitgesloten voelen) voorkomt.

Jongerenparticipatie vanaf de eerste stap

Op grond van het bovenstaande, c.q. de resultaten van de conferentie blijkt dat er voldoende legitimatie en draagvlak is om jongerenparticipatie tot opdracht en doel voor het jongereninformatiewerk te verheffen.

Onderzoek, literatuur en ervaringsgegevens maken duidelijk dat het (willen) betrekken van jongeren bij het jongereninformatiewerk moet beginnen bij het (willen) betrokken voelen bij jongeren. Pas hierna volgt het samen initiatieven oppakken en activiteiten ontwikkelen en uitvoeren, hetgeen leidt tot een blijvende vorm van optimale participatie.

Gezien momenteel jongerenparticipatie binnen het jongereninformatiewerk nog op vele plaatsen in zijn kinderschoenen staat, blijft het uitwisselen van ervaringen, ideeën en methoden van groot belang. Uitgaande van het behoud van het huidige kwalitatieve aanbod van het jongereninformatiewerk is oefenen en opleiden in het samenwerken (jongereninformatiewerkers en jongeren) voorlopig een extra doel op zich.

Op basis van bovenstaande conclusies kunnen we een aantal aanbevelingen formuleren. Deze aanbevelingen (zie 1.2) zijn voornamelijk gericht op het stimuleren van jongerenparticipatie als opdracht voor het jongereninformatiewerk. De tips voor de praktijk (zie 1.3) gaan voornamelijk in op de methodische aspecten van het betrekken van jongeren bij het jongereninformatiewerk.

[1.2]

AANBEVELINGEN

Nieuwe missie

- Het is belangrijk om de legitimatie van 'participatie als opdracht' verder uit te diepen. Dit kan onder meer aan de hand van dit werkboek en aanvullende bestaande literatuur.
- Het is goed de (legitimatie van de) opdracht op lokaal, nationaal en Europees niveau actief uit te dragen. Het is dan ook belangrijk om dit werkboek op grote schaal te verspreiden en de thematiek op de agenda te plaatsen bij overleg, binnen de organisaties en bij de overheden.

- Het is belangrijk dat ook het Europees netwerk (ERYICA), de nationale netwerken en lokale jongereninformatievoorzieningen deze opdracht actief verkondigen in hun PR en publiciteit. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat lokale informatievoorzieningen, maar ook andere partners op alle niveaus, hun doelstelling (en imago) moeten bijstellen.

Nieuwe partners

- Het jongereninformatiewerk moet zich meer richten op de informele en formele ontmoetingsplaatsen van jongeren, zoals het onderwijs, het sociaal-cultureel werk en de uitgaanscentra.
- Jongereninformatiewerkers moeten meer inspelen op en aansluiten bij activiteiten georganiseerd en geïnitieerd door jongeren (verenigingen, jeugdleden, e.d.).
- Elke jongereninformatievoorziening, maar ook de nationale netwerken, moeten meer samenwerken en contacten onderhouden met professionele partners die participatie hoog in het vaandel dragen.

Nieuwe vaardigheden

- Aangezien samenwerken en samendoen enorm belangrijk is, moet men de expertise van het sociaal cultureel jongerenwerk introduceren.
- Het profiel van de jongereninformatiewerker bijstellen is ook nodig. De vaardigheden om met jongeren om te gaan en te werken nemen daar een prominente plaats in.
- Jongereninformatiewerkers opleiden om samen te werken en om te gaan met jongeren is prioritair. Op korte termijn moeten we een opleiding 'Working Together' voor jongereninformatiewerkers uitwerken. Daarbij kunnen we ons baseren op het raamwerk deskundigheidsbevordering (zie Deel 2) en/of op de bewerking van bestaande opleidingsmodules van derden (zoals die worden ontwikkeld door ERYICA).
- Aandacht hebben voor participatie, c.q. het betrekken van jongeren bij alle activiteiten van het jongereninformatiewerk moet een vast onderdeel worden bij alle typen opleidingen en cursussen binnen het jongereninformatiewerk.

Nieuwe impulsen

- Ervaringen uitwisselen, liefst samen met jongeren, is en blijft nodig. Lokale en nationale conferenties over jongerenparticipatie en -informatie, leveren hieraan een bijdrage.
- Een projectbank aanleggen is nodig om alle opgedane ervaringen bij te houden en uit te uitdragen. Dit kan zowel op regionaal als op nationaal niveau. Een Europese ontsluiting van deze bestanden levert een grote meerwaarde op.
- Dit werkboek levert een aantal tips die men door hun duidelijkheid en wenselijkheid onverkort kan overnemen. Sommige moet men verder uitwerken en hebben een experimentele fase voor de implementatie nodig. Proefprojecten stimuleren door onder andere mee zorg te dragen voor de financiering, kan de nodige ervaringsgegevens opleveren. De nationale netwerken en ERYICA kunnen hierin een voortrekkersrol opnemen.
- Op basis van 'Working Together' moeten de nationale netwerken en het Europees netwerk (ERYICA) een duidelijk standpunt formuleren en uitdragen. Op nationaal niveau kan dit op termijn leiden tot een Handvest Jongerenparticipatie. Op Europees niveau kan men het Europese Handvest Jongereninformatie aanpassen.
- Last but not least: door een vervolg op de Europese conferentie Working Together (medio 2003) te organiseren kunnen we opnieuw een stand van zaken opmaken en nieuwe impulsen geven aan jongerenparticipatie binnen het jongereninformatiewerk.

[1.3]

TIPS VOOR DE PRAKTIJK

Uit de lezingen van Jan Laurens Hazekamp en Koen Raes kunnen we een aantal algemene en concrete tips voor de praktijk op een rij zetten:

- Introduceer jongeren als meewerkende collega.
- Introduceer jongeren als researcher, consultant, beleidsmaker en/of kwaliteitscontroller.
- Houd jongeren korte-termijn-doelen voor ogen bij activiteiten.
- Kies doelstellingen die eigen zijn aan de doelgroep.
- Maak gebruik van beeldtaal. Vele jongeren zijn het niet gewoon om beïnvloed te worden via geschreven taal.
- Realiseer internetaansluitingen en biedt jongeren op veel locaties de gelegenheid om te internetten, chatten en websites te maken.
- Heb aandacht voor de verschillen in groepen jongeren.
- Houd de informatie actueel en sluit aan bij de belevingswereld van jongeren.
- Presenteer je als onafhankelijke instelling, die niets te maken heeft met hulpverlening of justitiële trajecten.

Naar aanleiding van de presentaties van de pilootprojecten zijn er vergelijkbare opmerkingen gemaakt. Zowel jongerenwerkers als jongeren zijn enthousiast over het werken met peergroups. Deze werkvorm lijkt dus vanzelfsprekend. De deelnemers van de projecten stellen echter dat het belangrijk is om bij problemen in de samenwerking tussen jongeren en jongereninformatiewerkers dit 'gewoon' te bespreken.

Op grond van de reacties op de projecten en in relatie tot de lezingen stellen we voor jongerenparticipatieactiviteiten binnen het jongereninformatiewerk het volgende voor:

- Voor de productie van informatiemateriaal is het in praktijk eenvoudig om interactieve korte-termijn-activiteiten met jongeren op te zetten.
- Bij informatieoverdracht blijkt peereducation (zoals het concept Jeugdadviseurs, zie projecten) een effectieve methode.
- Een gebruikersraad is een beproefd concept voor het betrekken van jongeren bij de organisatie van het jongereninformatiewerk.

Om jongerenparticipatie op alle niveaus structureel in de praktijk te brengen, moet de aandacht hiervoor ook verankerd zijn in het beleid. Je kunt bijvoorbeeld de volgende checklist gebruiken om de praktijk te toetsen:

Checklist jongerenparticipatie

-
- Jongerenparticipatie is deel van het instellingsbeleid, of de instelling steunt het project jongerenparticipatie
JA / NEE

 - De werkers bezitten de vaardigheden om met jongeren te communiceren
JA / NEE

 - De jongeren bezitten de noodzakelijk communicatievaardigheden
JA / NEE

 - De noodzakelijke voorwaarden zijn aanwezig om jongeren bij het project te blijven betrekken (is het project snel, leuk en leerzaam)
JA / NEE

 - De jongeren worden na afloop beloond
JA / NEE

 - Er zijn afspraken gemaakt (contract?) over de mate van inspraak, besluitvorming, manier van samenwerken, taakomschrijving, procesverloop, begeleiding, tijdspad, enz.
JA / NEE

 - Er is een PR plan, om het proces transparant te houden voor jongeren
JA / NEE
-

- De samenwerking met het externe netwerk is gerealiseerd en vastgelegd
JA / NEE
-
- Er is gekozen voor een bij jongeren passende methodiek
JA / NEE
-

In haar doctoraal scriptie geeft Marianne Velthuis een aanzet tot een checklist voor het management. (*Jongerenparticipatie binnen de JIC's. Een hype? Een must?*, M. Velthuis, Rijks Universiteit Leiden, Nederland). Onderstaande checklist kan een instrument zijn voor het ontwikkelen, c.q. het voeren van een kwaliteitsbeleid op het terrein van jongerenparticipatie.

BELEID

- opgenomen in beleidsvisie
- realistische doelen
- middelen vrijgemaakt:
- financiën
 - tijd in uitvoering
- jongeren structureel betrokken bij beleidsvorming
- opleiden van werkers
- cyclische beleidsontwikkeling
- continuïteit gewaarborgd
- aangeven van grenzen
- evaluatie
- visie op project, methodiek en doelgroep
-

WERVING EN BEGELEIDING

- duidelijkheid over taken
- duidelijkheid over verwachtingen van de instelling
- duidelijkheid over wat jongeren van de instelling mogen verwachten (begeleiding, beloning)
- betrokkenheid van jongeren bij de werving
- gebruiken van op jongeren toegesneden methodiek
- rekening houden met (on)mogelijkheden van de individuele jongere
- beloning (uitje, geld, certificaat)
-

TAKEN

- zinvol
- verscheidenheid, dus keuzemogelijkheid
- ontwikkelingsmogelijkheden wat betreft kennis, houding en vaardigheden
- aansluiten bij de interesse van de jongere zelf
-

Zoals eerder is aangegeven, moet men veel aandacht geven aan opleidingen en cursussen in het samenwerken met jongeren. In het volgende hoofdstuk schetsen we een raamwerk voor deskundigheidsbevordering.

Het is duidelijk: jongerenparticipatie - het samenwerken met jongeren - is geen eenvoudige opgave en geen vanzelfsprekende opdracht. Tot slot nog enkele stimulansen van de deelnemers aan de conferentie:

- Houd vol en laat je niet ontmoedigen.
- Maak het samenwerken leuk en gezellig (organiseer zo nu en dan een feestje voor en met de betrokken jongeren).
- Houd rekening met de veelzijdigheid en de grilligheid van de doelgroep.
- Geef je zo nu en dan over en laat oude werkpatronen los.
- Blijf uitgaan van je eigen deskundigheid, maar laat deze alleen zien wanneer het echt nodig is.
- Zie jongerenparticipatie vooral als een kans en een uitdaging.

[DEEL II]

Jongerenparticipatie: een nieuwe deskundigheid

In dit hoofdstuk stellen we een raamwerk op die uitvoerende werkers aangrijpingspunten geeft inzake leerdoelen en leermomenten voor alle type opleidingen en trainingen in het jongereninformatiewerk.

[2.1] INLEIDING

[2.2] EEN RAAMWERK
VOOR DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

[2.3] ENKELE VOORWAARDEN VOOR PARTICIPATIE

[2.4] ENKELE METHODIEKEN VAN PARTICIPATIE

[2.5] ENKELE ALGEMENE DESKUNDIGHEDEN

Jongerenparticipatie: een nieuwe deskundigheid

[2.1]

INLEIDING

De lezingen van de conferentie geven een perspectief voor deskundigheidsbevordering aan. Jan Laurens Hazekamp pleit ervoor jongeren een gezaghebbende positie te verlenen door ze bijvoorbeeld in te zetten als onderzoeker. Ook de rollen consultant, voorlichter, beleidsdenker en kwaliteitsbewaker zijn goed uitvoerbaar en geven jongeren een mogelijkheid tot waardevolle samenwerking met volwassenen.

Koen Raes schetst de positie van jongeren in de huidige maatschappij, getekend door een individualisering en een individualistisch zelfbeeld. Dit maakt jongeren kwetsbaar in meerdere opzichten. In de omgang met jongeren moet hiervoor aandacht zijn.

Micha de Winter geeft in zijn rede 'Beter maatschappelijk opvoeden' (Micha de Winter, 2000) vergelijkbare invalshoeken aan. Met de term 'participatie-pedagogiek' beschrijft hij het creëren van mogelijkheden voor jongeren om te participeren in de maatschappij. Niet alleen door naar ze te luisteren, maar ook door kritisch door te vragen, confrontaties aan te gaan en samen te zoeken naar nieuwe oplossingen. Dit schept sociale verbondenheid en beëindigt het door jongeren ervaren vacuüm in de opvoeding. De schadelijke effecten van een geïsoleerde positie in de maatschappij (jenzelf als centrum van de wereld ervaren, egocentrisme) worden op die manier doorbroken. Relevante anderen, mensen met wie jongeren een goede band hebben, confronteren ze met de gevolgen van hun gedrag op hun omgeving en stimuleren een sociale realiteitszin. Grotere mondigheid is vooral mooi als zij gelijk opgaat met sociale gevoeligheid.

Genoemde visies geven nogmaals de legitimatie aan van de reguliere doelstelling van jongereninformatie (het bevorderen van zelfstandigheid van jongeren door het bieden van geselecteerde, gestructureerde, kwalitatief goede informatie, zodat jongeren keuzes kunnen maken die bij hen passen). Het jongereninformatiewerk creëert de voorwaarden voor participatie van jongeren, door jongeren geïnformeerd en mondig te maken.

In het vorige hoofdstuk stelden we dat het oefenen en opleiden van jongereninformatiewerkers en jongeren een eerste vereiste is voor het kwalitatieve behoud van jongereninformatie en de ontwikkeling van jongerenparticipatie binnen dit werkveld. Om met jongeren leren om te gaan, samen te werken en te betrekken bij participatieprojecten moet men kennis, houding en vaardigheden ontwikkelen. In de workshops van de conferentie waarin jongeren verschillende participatieprojecten presenteerden, kwamen aspecten naar voren die de motivatie van jongeren voor actieve betrokkenheid verhogen.

Bij een eerdere conferentie in Blairgowrie, Schotland (1998) inventariseerden we reeds de sociale en externe drempels voor jongereninformatiewerkers en jongeren. In de aanbevelingen van deze conferentie noemden we opleiden in groepswork, communicatie, samenwerken, reflecteren op eigen handelen, het geven van feedback, maar ook: de opleiding moet leuk, interessant en bevredigend voor iedereen zijn en dat kan onder andere door jongeren te betrekken bij de opzet van de opleiding.

EEN RAAMWERK

VOOR DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Voortgaande op de conclusies en aanbevelingen, c.q. op basis van de resultaten van de conferentie Working Together, de conferentie in Schotland en aanvullende literatuur maakten we een raamwerk op voor deskundigheidsbevordering.

Om te komen tot jongerenparticipatie in je eigen organisatie moet je een proces doorlopen. Dit proces kent verschillende fasen. Bij elke fase horen specifieke deskundigheden.

Globaal gesproken kunnen we deskundigheden in drie delen onderscheiden:

A. Het bepalen en realiseren van voorwaarden voor jongerenparticipatie

Deze voorwaarden richten zich op alles wat zich afspeelt voor het eerste contact met een jongere of een groep jongeren en de voorbereiding - samen met de jongere(n) - van de activiteit.

We werkten dit in algemene termen uit, zie paragraaf 2.3 'Enkele voorwaarden voor participatie'.

B. Methodieken van jongerenparticipatie

Deze voorwaarden behandelen de uitvoering van de activiteit, waarbij je vanuit een keuze voor een participatievorm één of meerdere methodieken kiest.

Enkele participatievormen en methodieken werkten we uit in paragraaf 2.4 'Enkele methodieken van participatie'.

C. Algemene deskundigheden

Voor de uitvoering van activiteiten in het kader van jongerenparticipatie, oftewel samenwerken met jongeren, zijn er verschillende algemene deskundigheden nodig, zoals communiceren, projectmatig werken, publiciteit, maar ook onderzoek, evaluatie en de overdracht van bepaalde concepten.

Enkele punten werkten we uit in paragraaf 2.5 'Enkele algemene deskundigheden'.

In de opbouw van de uitvoering is er sprake van vier fasen, die we in de subparagrafen 1, 2, 3, en 4 behandelen:

- fase 1: voor de contactlegging en het contactleggen
- fase 2: het voorbereiden van de activiteit
- fase 3: het uitvoeren van de activiteit
- fase 4: het verdiepen van de activiteit.

Voor elk van deze fasen moet je je leerdoelen bepalen. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen de leerdoelen voor de werker en die voor de jongere(n). Het bepalen van die leerdoelen gebeurt op basis van een analyse van de huidige situatie en met de gewenste situatie voor ogen. Wees hierbij bewust van je sterke en zwakke punten maar vergeet niet dat alle leerdoelen aandacht nodig hebben. De praktijk wijst immers uit dat veelbelovende participatie activiteiten alsnog strandden op gebrek aan deskundigheid op andere terreinen in het participatieproces.

In onderstaand schema hebben we het proces, de fasen en de leerdoelen gepositioneerd. In de daaropvolgende tekst is het schema uitgeschreven en wordt er een eerste aanzet gegeven tot leerdoelen. We pretenderen niet volledig te zijn met dit overzicht en de uitwerking ervan. We nodigen je uit om met dit materiaal te komen tot modules voor deskundigheidsbevordering.

A. Voorwaarden voor participatie

		<i>Organisatie/werker</i>	<i>Jongere(n)</i>
FASE 1 VÓÓR CONTACT- LEGGEN	Inzicht in de organisatie	BEPAAL LEERDOELEN	
	Participatie en visie Participatie en beleid Participatie en besluitvorming Bereik en uitstraling Bereikbaarheid van organisatie Bewust van uitstraling organisatie en eigen uitstraling		
CONTACT- LEGGEN	Initiatief tot activiteit Heeft een idee, initiatief of bestaande activiteit	BEPAAL LEERDOELEN	BEPAAL LEERDOELEN
<i>Organisatie/werker en jongere(n) samen</i>			
FASE 2 VOORBEREIDEN ACTIVITEIT	Aard en status activiteit	BEPAAL LEERDOELEN	BEPAAL LEERDOELEN
	Doel van activiteit Doelgroep activiteit Doelgroepanalyse Taken en profiel Samenwerkingsafspraken Samenwerkingscontract		

B. Methodieken van participatie

		<i>Organisatie/werker en jongere(n) samen</i>	
FASE 3 UITVOEREN ACTIVITEIT	Participatievormen/methodieken (raad, gebruikersgroep, panel, debat, onderzoek, peereducation: jongeren geven voorlichting, informatie of advies, enz)	BEPAAL LEERDOELEN	

C. Algemene deskundigheden

		<i>Organisatie/werker en jongere(n) samen</i>	
FASE 4 VERDIEPEN ACTIVITEIT	Communicatie, Projectmatig werken, Publiciteit/PR, Netwerk, Evaluatie/onderzoek, enz.	BEPAAL LEERDOELEN	

A. ENKELE VOORWAARDEN VOOR PARTICIPATIE

Fase 1. Voor de contactlegging en het contactleggen

- **Inzicht in de organisatie**

De werkers kunnen een organisatie zodanig analyseren dat zij de aangrijpingspunten van jongerenparticipatie in het instellingsbeleid en kwaliteitsbeleid kennen en de nodige actie ontplooiën.

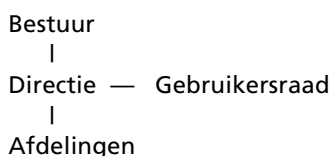
Een jongereninformatiewerker, Eva, heeft de opdracht gekregen om een inrichtingsplan te maken voor alle JongerenInformatieCentra (JIC's) in de regio. Dit wil zij met jongeren doen. Hoe moet het eruit zien, wat moet er aanwezig zijn, welke benadering werkt goed, enzovoort. Alle JICs in de regio gaan dezelfde inrichting krijgen, dus het voorstel heeft een grote impact. Voordat de werker de jongeren benadert realiseert zij zich dat de ideeën van de jongeren wel heel erg kunnen verschillen met de ideeën van het management. De werker zelf gaat over twee maanden met zwangerschapsverlof en wil niet dat door haar afwezigheid het traject wordt onderbroken. Eigenlijk wil zij dat de directie net zo nieuwsgierig naar de mening van de jongeren is als zijzelf.

BESTAAT ER EEN BELEIDSVISIE OP JONGEREN, ZO JA WELKE IS DAT DAN?

Is er een beleidsvisie op samenwerken met jongeren?

Is er een kwaliteitsbeleid binnen de organisatie? Hoe worden jongeren daarin vermeld?

Wat is het organogram van de organisatie? Waar staan de jongeren vermeld en met welke bevoegdheden?

De gebruikersraad in het bovenstaande organogram van een regionale jongerenwerk-koepel geeft de directie gevraagd en ongevraagd advies op beleidsvoorstellen, die betrekking hebben op de doelgroep 12 tot 23 jaar. De jongeren in de raad kunnen dat, doordat zij binnen de afdelingen participeren in diverse uitvoeringsactiviteiten en zo genoeg op de hoogte zijn van het werk en van de doelgroep. De participatieprojecten kunnen niet bestaan zonder beleidsvisie op participatie, maar de beleidsmakers kunnen geen onderbouwd advies krijgen als de jongeren niet actief zijn in de uitvoering. De inbreng van jongeren kan ook op afdelingsniveau of uitvoeringsniveau (bijvoorbeeld een activiteitencommissie) zijn gerealiseerd. Dit is dan terug te vinden in de beschreven beleidsvisie van de instelling. Jongeren participeren in de organisatie.

WELKE TREDE VAN DE PARTICIPATIELADDER KAN JE AAN DE VISIE TOEKENNEN?

De Amerikaanse socioloog Hart heeft de volgende indeling gemaakt:

1. Manipulatie: jongeren worden gebruikt bij acties, waarbij de volwassenen de belangen voor de jongeren zonder hun medeweten bepalen;
2. Decoratie: de jongeren zijn aanwezig ter versiering van een actie van volwassenen;
3. Afkopen: de jongeren krijgen wel een stem, maar meer als bijdrage tot positieve beeldvorming dan als werkelijke invloed.

(N.B. Deze drie treden geven geen echte participatie weer)

4. Op initiatief van volwassenen worden de jongeren betrokken bij acties (zij worden goed geïnformeerd en besluiten zelf tot participatie of niet)
5. Jongeren worden door volwassenen geconsulteerd en geïnformeerd over door volwassenen ontworpen projecten
6. Op initiatief van volwassenen participeren de jongeren op voet van gelijkheid;
7. De jongeren nemen het initiatief en de leiding; dit is geen realistische situatie geeft Hart aan

8. Het initiatief ligt bij de jongeren. Volwassenen en jongeren besluiten samen

(N.B. Deze indeling heeft kritiek gekregen op de beperkte bruikbaarheid en eenzijdigheid. Als visualisatie voor de mate van participatie is de indeling heel bruikbaar)

HOE IS HET BESLUITVORMINGSPROCES GEREGLD?

Gelukkig werkt Eva (voorbeeld inrichting JICs) bij het Jongerenwerk waar de Gebruikersraad is gerealiseerd. Zij betreft jongeren op uitvoeringsniveau bij de vraag hoe de JICs er moeten uitzien. Dit advies wordt doorgegeven aan de Jongerenraad. De besluitvorming staat wat vager omschreven: “De directie neemt het advies van de Jongerenraad mee in haar besluitvorming over het betreffende onderwerp”. Het is dus niet bindend. Eva schrijft haar voorlopig projectplan en legt dat via haar leidinggevende voor aan de directie. Zij kan het project uitvoeren.

• Bereik en uitstraling

De werkers kunnen de drempelhoogte van hun organisatie objectief bekijken en reflecteren op hun eigen handelen met betrekking tot eerste contacten met jongeren aangaan en continueren.

DE JONGEREN NEMEN HET EERSTE INITIATIEF VOOR EEN ACTIVITEIT

De jongere heeft een grote stap genomen door met een vraag of een idee te komen. De werker toont waardering en stimuleert tot verder contact.

Milan wil al lang heel graag iets doen met zijn vaardigheid om websites te bouwen. Toevallig is hij op het JIC en ziet dat de website wel een update kon gebruiken. Bovendien vindt hij de site meer geschikt voor bejaarden dan voor jongeren. Hij denkt thuis na over hoe hij het kan aanpakken en gaat de volgende dag terug. Hij biedt de werker aan om een nieuwe website te bouwen, geschikt voor jongeren én om hem actueel te houden. De werker reageert enthousiast, want hij ergert zich al tijden aan het gebrek aan ICT kennis binnen de organisatie. Hij vraagt Milan zijn ideeën te schetsen en maakt een nieuwe afspraak. Uiteindelijk maakt Milan een functionele en mooie site voor het JIC.

DE WERKER NEEMT HET EERSTE INITIATIEF VOOR EEN ACTIVITEIT

De werker is zich bewust van de uitstraling van zijn organisatie (imago, toegankelijkheid, bereikbaarheid, enz.);

De werker is zich bewust van zijn eigen uitstraling (enthousiast, uitnodigend, neemt jongere serieus, spreekt de juiste taal, enz.);

De werker heeft toegang tot de vindplaatsen van jongeren (school, sociaal cultureel werk, bibliotheek, jeugdvereniging, zelforganisatie enz.).

De werker is zich bewust van het belang van een eerste contact (de gecontacteerden zijn representatief voor het project en haar doelgroep)

De werker kent de gewenste doelgroep (leeftijd, etniciteit, moeilijk bereikbare jongeren) en past zijn handelen daarop aan (start het project al door “peers” uit de doelgroep te werven).

Een werker, Hans, wil graag een website voor het JIC, die een eigentijdse uitstraling heeft. In het buurthuis van zijn JIC komen weinig jongeren en zeker geen jongeren met computerkennis, dat heeft hij gecheckt. Het regionaal opleidingscentrum (ROC) in zijn stad heeft leerlingen uit de hele regio. Hij geeft wel voorlichtingen op de school, maar de jongeren komen niet naar het JIC dat is te ver. Hij besluit een gerichte vraag te stellen op de juiste afdeling van het ROC. Hij stelt de school voor er een opdracht van te maken waar jongeren studiepunten mee kunnen verdienen en waarbij ze onder schooltijd aan de site kunnen werken.

DE WERKER EN DE JONGERE KUNNEN EEN EERSTE CONTACT OMZETTEN IN DE GEWENST ACTIVITEIT.

De jongere weet wat hij wil en kan erover praten / van gedachten wisselen (bij initiatief van de jongere).

De werker is in staat bij de competentie van de jongere aan te sluiten, de eventueel niet-uitgesproken vraag om te zetten in een gezamenlijk gedragen vraag en te motiveren om samen aan een kwalitatief goed product te werken.

DE WERKER WEET JONGEREN TE MOTIVEREN EN AAN HET PROJECT TE BINDEN

Jongeren leren graag iets nieuws, vooral als het niet op school is.

Andere jongeren ontmoeten en plezier maken staat centraal in de beleving van jongeren.

Bij elke bijeenkomst is er frisdrank, chips en fruit, waarvan jongeren vrij kunnen nemen.

De sfeer is ongedwongen en vrolijk, wat echter niet ten koste gaat van de geleverde prestaties.

Sociale betrokkenheid van jongeren is groot, zij geven aan behulpzaam te willen zijn. Jongeren weten wat hun perspectieven zijn binnen een activiteit. Ze kennen hun verantwoordelijkheid en worden eraan gehouden.

Op de vraag waarom Erik een maandelijkse Talkshow in het JIC voorbereidt en uitvoert, elke keer met een nieuw Jongereninformatie thema, antwoordt hij: ik vind het leuk om iets zinvols te doen en daarmee andere jongeren te helpen, Erik, 17 jaar

Fase 2. Het voorbereiden van de activiteit

• Aard van het beoogde participatietraject

Jongeren en hun inbreng worden gezien als een basis voor het jongereninformatiewerk. Jongeren zijn zeer nauw betrokken bij de opzet van het Jongeren Informatie Punt, bij de organisatie, bij de overdracht van informatie en met het maken van materiaal voor jongereninformatie. Jongerenparticipatie is structureel ingebed in de organisatie.

Jongeren en werkers functioneren, op basis van gelijkwaardigheid, als stuurgroep van het JIC.

De inbreng van jongeren gebeurt projectmatig. Jongeren werken incidenteel mee op projectbasis, maar wel het hele jaar door.

Astèr doet twee keer per jaar mee aan een voorlichting op scholen: één keer over vuurwerk en één keer over een actueel onderwerp. Mark zit in een jongerenpanel van het JIC dat meningen inventariseert over jongeren en sport.

• Doel van het participatieproject

FORMULERING VAN DE GLOBALE DOELSTELLING VAN HET PARTICIPATIEPROJECT.

Wat wil je met de jongeren bereiken?

Eva heeft als doelstelling geformuleerd: het schrijven van een inrichtingsplan van het JIC, samen met de jongeren.

FORMULEER DE PROBLEEMSTELLING.

De probleemstelling spreekt de jongeren aan en is begrijpelijk;

Hoe kan je een JIC het beste inrichten als je wilt dat er zoveel mogelijk jongeren komen en je je werk zo goed mogelijk kan uitvoeren?

FORMULEER DE GEWENSTE RESULTATEN.

Om het succes van het project te kunnen meten, verwoord je een duidelijk gewenst resultaat. Het moet duidelijk zijn om welke beleidsfase het gaat: beleidsvoorbereiding, beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering of evaluatie van beleid.

Het inrichtingsproject van Eva bevindt zich in de beleidsvoorbereidende fase. Als het is beëindigd dan:

- ligt er een beschrijving van de uitstraling van het JIC;
- is de imagobeschrijving vertaald in inrichtingselementen;
- zijn de wensen getoetst aan de beschikbare financiële middelen;
- wordt het voorstel in een inrichtingsplan beschreven en via de Jongerenraad aan de directie gepresenteerd.

• De doelgroep van het participatieproject

Benoem de groep die je wilt betrekken bij het project én de groep die je wilt bereiken met het project. Termen als alle jongeren van 12 tot 25 jaar zijn een beperking, maar geven niet duidelijk aan met wie je en voor wie je wilt werken.

Maak een doelgroepanalyse: beschrijf de gegevens van een groep (grootte, geslacht,

leeftijd, afkomst, inkomen / opleiding) en de vraaggebonden kenmerken (motivatie, interesses, typering van een groep).

Koppel de doelgroepanalyse aan de doelstelling en de gewenste resultaten.

Stel vast hoe de doelgroep bereikt kan worden door het opstellen van een wervingsplan.

De doelgroep waarmee Eva haar inrichtingsplan wil maken moet een afspiegeling zijn van de doelgroep waarvoor het JIC is bedoeld, vindt ze. Dat zijn jongeren van 12 tot 25 jaar. Zij zoekt scholen en in haar omgeving en vindt 3 jongeren: 13 jaar (subgroep 12 - 14 jaar), 17 jaar (subgroep 15 - 19 jaar), 21 jaar (subgroep 20+). Dit zijn twee jongens en een meisje en ze vertegenwoordigen ieder een andere cultuur.

Zijn deze voorwaarden onderzocht en geformuleerd, dan is het tijd om met het plan naar de beleidsverantwoordelijken te gaan. Stel daar vast of het plan, met doelstelling en gewenst resultaat, wordt gedragen door de beleidsmakers. Zo nee, vraag na wat er de reden van is, om zo mogelijk de plannen bij te stellen. Zo ja:

Stel vast welke tijd en financiële middelen er zijn vrijgemaakt

Stel vast of continuïteit gewaarborgd is en de visie niet alleen aan één persoon of project is gekoppeld.

De jongeren en Eva komen tot een verrassend plan: installeer drie JICs in jongerencentra en één in een winkeltje. De jongste (13 jaar) gaf aan helemaal niet naar een JIC te willen, hoe leuk het ook is ingericht. De drempel is te hoog, ongeacht de locatie. De voorzichtige conclusie is dat voor de jongste doelgroep benadering op de vindplaatsen het beste is. Dit houdt een gevolg in voor de methodische werkwijze. De aanbeveling voor de middelste leeftijdsgroep (15 - 19 jaar) is dat de JIC's die los functioneren van een andere instelling, zoals het winkeltje, een lagere drempel hebben. Het inrichtingsplan hiervoor is gemaakt. De Jongerenraad kan zich in de conclusies vinden en onderschrijft het advies om de methodiek, dan wel de locatie, aan te passen. De directie is verrast, maar begrijpt de motivatie. Zij geeft aan de methodiek nader te bestuderen, maar geen geld te willen uittrekken voor het aanpassen van de locaties. In overleg met de Jongerenraad komen ze tot een fasering: de JIC winkel wordt eerst ingericht. Daarna wordt een locatie gezocht voor een tweede winkeltje. De JIC's in de jongerencentra worden heringericht.

Het advies van de jongeren zou zich beperken tot materiaal (de inrichting), maar kwam uiteindelijk uit op een advies over de overdracht van informatie.

• Taken en profiel van jongeren

Jongeren hebben een zinvolle, duidelijk omschreven taak. De grenzen van bevoegdheden, rechten en plichten van de taak worden vastgelegd;

Jongeren moeten met de taakomschrijving anderen duidelijk kunnen maken wat ze gaan doen. Voor de reacties van andere jongeren is dit belangrijk. Het staat in rechtsreeks verband tot hun motivatie (vrienden, ouders en familie);

Efrim zit in een denktank die de jongerentrends in het stadje volgt. Samen met de Jongereninformatiewerker geven zij aan wat actuele thema's zijn, zodat de JIC-acties hierop kunnen aansluiten. Esther zit in een JIC-werkgroep van jongeren die voorlichting op scholen geven over een actueel thema.

Er wordt een profiel opgesteld van jongeren die wellicht de taak goed kunnen vervullen. In een profielschets van jongeren voor peer groep voorlichting van het JIC en de gezondheidsdienst samen komen de volgende elementen voor:

“Het gaat om jongeren die:

- goed uit hun woorden kunnen komen;
- zich interesseren voor het onderwerp ‘Seksueel overdraagbare aandoeningen’ en daarover durven praten met leeftijdgenoten;
- informele leiders zijn van een achterban (niet de leiders) of in ieder geval genoeg ingangen in de groep hebben;
- minimaal 2 uur per week gedurende een periode van 6 weken beschikbaar zijn”.

• Taken en profiel van de werkers

De werkers hebben een duidelijke taak en positie ten opzichte van de jongeren. Rechten en plichten worden vastgelegd;

In de taak- en functieomschrijving van de werker staan de kwaliteiten nodig om samen met jongeren te werken.

Elementen uit een taak -en functieomschrijving van een werker zijn:

- Communicatievaardigheden naar jongeren van de doelgroep hebben.
- Kunnen samenwerken met jongeren in genoemde projecten.
- Visie hebben op de capaciteiten van de doelgroep in relatie tot de doelstelling van het project.

• Afspraken tussen werkers en jongeren:

De wederzijdse rechten en plichten zijn bij jongeren en werkers bekend. Vergadermomenten, begeleidingstijd, duur van het project en taken en verantwoordelijkheden worden zo concreet mogelijk beschreven.

De vergadering van de werkgroep “Voorlichting op school” is elke dinsdag van 16 - 17 uur in de kamer van Jette Boswinkel. Zij zorgt voor koffie, thee en koek! De gemaakte afspraken worden bij toerbeurt genoteerd. Afmeldingen tot een uur voor de vergadering bij Jette. Kopieerwerk wordt verzorgd door Sam, enz.

De beloning/waardering voor jongeren spreekt men op voorhand af. De beloningen kunnen velerlei zijn: een vergoeding in geld, geschenken, een oorkonde /getuigschrift, vrijkaarten voor voorstellingen...

De voorlichters in het project van Jette krijgen per uitgevoerde voorlichting een vrijkaartje voor een popconcert van het plaatselijk poppodium of een boek naar keuze. Ook krijgen zij ieder jaar minimaal 1 weekend cursus op een buitenlocatie.

• Afspraken vastleggen in een samenwerkingscontract:

De deelnemers (werkers) weten aan welke voorwaarden de samenwerking moet voldoen en zijn in staat om een contract op te stellen en af te sluiten.

De werker houdt rekening met de specifieke situatie van het project en met de specifieke situatie van de individuele jongere.

(Jongeren zitten op school of werken. De planning houdt hiermee rekening. De vraag aan de jongere stemt overeen met de competentie van de jongere. De Jongeren hebben een achterban. Het kan nodig zijn informatie te verschaffen over de inhoud van het project of de omstandigheden waaronder wordt gewerkt).

[2.4]

B. ENKELE METHODIEKEN VAN PARTICIPATIE

De methodiek hangt nauw samen met de gekozen participatievorm; uiteindelijk is de mate waarin jongeren en werker met elkaar kunnen communiceren ook van groot belang (voor communicatie zie paragraaf 2.5)

Fase 3. Het uitvoeren van de activiteit

• Methodiek

De deelnemers (jongeren en werkers) zijn in staat tot methodisch denken en handelen. De werkers beoordelen de bruikbaarheid van een methodiek.

De methodieккеuze is afhankelijk van de gekozen participatievorm. De onderstaande opsomming is niet volledig. Bij een participatievorm passen meerdere methodieken.

PARTICIPATIEVORMEN IN JONGERENINFORMATIE

Jongerenraad:

- Jongeren vormen samen een raad die gevraagd en ongevraagd advies geeft aan beleidsmakers;

- Er zijn vele verschijningsvormen: jongerenraden zie je in gemeenten, instellingen, verenigingen;
- Het initiatief kan bij jongeren liggen of bij de instelling;

Jongerenpanel:

- Jongerenpanels zijn divers samengesteld en delen hun ervaring over een bepaald onderwerp;
- Het initiatief ligt meestal bij een organisatie of overheid

Jongerendebat:

- Jongeren debatteren over een bepaald onderwerp en nemen stelling in;
- Het initiatief ligt meestal bij de overheid;

Jongeren doen onderzoek:

- Jongeren onderzoeken, verwerken en presenteren gegevens;
- Het initiatief ligt meestal bij een instelling of overheid;

Jongeren geven informatie / voorlichting:

- Jongeren geven informatie of voorlichting aan hun achterban, meestal over een specifiek onderwerp;
- Het initiatief ligt zowel bij de jongere als bij een organisatie;

Jongeren geven advies:

- Jongeren adviseren andere jongeren over vragen die hen bezighouden. Zij kunnen ook doorverwijzen;
- Het initiatief ligt meestal bij een instelling.

EEN KEUZE UIT TOEGEPASTE METHODIEKEN EN OPLEIDINGEN/CURSUSSEN:

Peer group voorlichting:

- Jongeren werf je met een bepaald profiel, leid je op in interviewtechnieken, communicatievaardigheden en het onderwerp van het project;
- Opleiding in het uitvoeren van onderzoek, de verwerking en analyse van de gegevens en de presentatie van de resultaten.

Verbetergroep methodiek (andere naam: ontwikkelgroep, kwaliteitskring):

- Er wordt uitgegaan van een probleem of een ontwikkelingsvraag om de kwaliteit van werken te verbeteren;
- Jongeren en volwassenen zijn gelijk in de groep;
- Aan de hand van een vaststaand stappenplan zoeken jongeren en werkers naar oplossingen voor het probleem;
- De jongereninformatiewerkers worden opgeleid om het proces te begeleiden;

Opleiding jeugdadviseurs:

- Jongeren worden opgeleid om andere jongeren in hun omgeving te ondersteunen. De basisgedachte is dat jongeren veelal een informatievraag stellen aan vrienden en familie en dan pas naar een instantie gaan.
- Jongeren leren doorverwijzen;

Paneldiscussies / debat:

- Jongeren leren hun mening te verwoorden;
- Jongeren leren presenteren, argumenteren, analyseren en overtuigen;

Werken met kwaliteitscriteria binnen kwaliteitsbeleid:

- Binnen het werkveld Jongereninformatie zijn kwaliteitscriteria ontwikkeld (sommige landen) of de instelling heeft een kwaliteitsbeleid ontwikkeld. Jongereninformatiewerkers leren de methodiek van een checklist toe te passen en werken aan kwaliteitsverbetering. Hierbij zijn weer andere methodieken, zoals een kwaliteitskring, te gebruiken.

“Train the trainers” (per methodiek):

- Opleiding van jongeren wordt door trainers. Deze trainers worden opgeleid door enerzijds experts en specialisten in een bepaald vakgebied, zoals communicatie, kwaliteit, enz. Anderzijds door ervaren jongereninformatiewerkers vaardig in het geven van vorming.

NB. Veel van deze onderwerpen zijn opgenomen in het cursusaanbod van derden, zoals: Stichting bevordering Jongerenparticipatie JP2000+ (Lelystad, Nederland), In Petto (Berchem-Antwerpen, België), Stichting Alexander (Amsterdam, Nederland).

C. ENKELE ALGEMENE DESKUNDIGHEDEN

FASE 4. HET VERDIEPEN VAN DE ACTIVITEIT

- **Communicatie (jongeren en werkers)**

De deelnemers kunnen met jongeren communiceren en ze op hun vindplaatsen bereiken: de jongeren op hun beurt hebben de noodzakelijke communicatievaardigheden en kunnen werkers en beleidsverantwoordelijken benaderen.

COMMUNICATIEVAARDIGHEDEN BIJ JONGEREN

Wat is communiceren?;

- Onderscheiden van zender, ontvanger, boodschap;
- Onderscheiden en oefenen verbale en non-verbale communicatie

Het beoordelen van eigen communicatiegedrag;

- Wat zijn mijn sterke en zwakke kanten in communicatie?
- Hoe kom ik over bij anderen?

Het geven van feed back;

- Wat vind ik van het project, de samenwerking enz. en hoe zeg ik dat?

Vragen stellen en luisteren;

- Hoe stel ik relevante vragen, hoe ga ik daar dieper op in?
- Welke manieren van luisteren zijn er en welke pas ik toe?

COMMUNICATIEVAARDIGHEDEN BIJ WERKERS

Vaststellen en verhogen van de eigen communicatievaardigheid naar jongeren;

- Hoe kom ik over bij jongeren?
- Welke blokkades herken ik bij mezelf en hoe ga ik ermee om?

Oefenen in reflecteren en geven van feedback;

- Wat zijn mijn sterke en zwakke kanten in communicatie?
- Pak ik de samenwerking zodanig aan dat de gestelde doelen worden bereikt?
- Hoe geef ik feedback op het handelen van de jongeren en van collega's?

Vragen stellen en luisteren;

- Welke vragen stel ik aan jongeren en hoe vraag ik door?
- Welke manier van luisteren pas ik toe?

Afhankelijk van het project en van de vaardigheden van de deelnemers kunnen jongeren en jongerenwerkers de opleiding geheel of gedeeltelijk samen geven. De combinatie van jongeren, werkers en beleidsmakers levert in veel gevallen een grote bijdrage aan het proces van wederzijds begrip, gelijkwaardige samenwerking en kwaliteitsontwikkeling.

VERGADERTECHNIEKEN, GEBRUIK COMMUNICATIEMIDDELEN

- Jongeren leren wat de taken zijn van de deelnemers, het doel van een vergadering, het maken van een agenda en notulen, het onderscheiden van soorten communicatie;
- Jongeren leren moderne communicatiemiddelen gebruiken (video, radio, tv, internetsites);

De benodigde vaardigheden hangen af van de vraag aan de jongeren. Als een JIC-organisatie een gebruikersraad heeft, dan weten jongeren hoe men vergadert. Een peergroup weet hoe men interviewt en kent het onderwerp. Daarnaast zijn er algemene vaardigheidstrainingen die niet speciaal voor jongeren zijn ontwikkeld, maar die men wel kan gebruiken als men op projectbasis werkt.

- **Projectmatig werken**

De deelnemers kunnen de projectopzet begrijpen en/of zelf opzetten en (deels) uitvoeren (jongeren en werkers);

HOE ZIET EEN PROJECTOPZET ERUIT?

Als de werker gebruik maakt van het vast model van projectmanagement van de organisatie, gebruikt hij best de meest eenvoudige versie van een jongerenparticipatie project. Met name één met zo weinig mogelijk stappen en zo overzichtelijk mogelijk.

Moet de werker zelf een projectopzet maken, kan dat op de volgende manier:

- Formuleer: visie, doel, doelgroep, plan van aanpak, onderzoek naar de huidige situatie, publiciteit, mensen die meewerken, geld (begroting), tijd, leiderschap, organisatie, informatie & documentatie;
- Doe dit in drie fases: oriëntatiefase, uitvoeringsfase en slotfase. Bij de overgang naar een andere fase hoort een besluit: wel of niet doorgaan (go / no go). Het moet van tevoren duidelijk zijn wie dat besluit neemt. Het besluit is gebaseerd op evaluatie van de voorafgaande fase.
- Aan een project zit een duidelijk begin en een duidelijk eind.

	Fase 1: Oriëntatie	Fase 2: Uitvoering	Fase 3: Slot
Visie	Signalen, taxatie wel/niet starten	Kernachtig formuleren; naam project	Blijkt de opzet te kloppen
Doel	Globaal formuleren	Gedetailleerde doelformulering	Resultaten worden benoemd
Doelgroep	Voorlopig vaststellen	Afgebakende doelgroep	Doelgroep informeren over vervolg
Plan van aanpak	Voorlopig plan	Doel per doelgroep, met bijbehorende acties, (opleidingen) uitvoeren, kerntaken volgen	Afronding van project duidelijk aangeven
Onderzoek huidige situatie	Wandelgangen raadplegen, quick-scan maken	Procesbeschrijving, voortgangsbewaking	Eindmeting, formuleren van conclusies en aanbevelingen
Publiciteit	Nog niet	Communicatie plan uitvoeren	De eindactie en presentatie worden voorbereid en gehouden
Medewerkers	Voorlopig idee wie in te zetten; werving jongeren starten	Samenwerkingscontracten afsluiten. Wie doet wat, hoe is de begeleiding?	Afscheid nemen, belonen en vervolg
Geld	Inschatten, concept begroting	Volgens definitieve begroting werken	Eindafrekening maken
Tijd	Inschatten	Tijdplanning volgen en bijstellen indien nodig	Plan de afsluiting van het project
Leiderschap	Jongereninformatiewerker zet een projectschets neer	Taken, rechten en plichten zijn in samenwerking geregeld	Bedank de jongeren op de afgesproken manier
Organisatie	Is er bereidheid om het project uit te voeren, beleidsvisie checken	Alle communicatiepartners worden op de hoogte gehouden	Evalueer alles en sluit het feestelijk af
Informatie & documentatie	Projectvoorstel Draaiboek van planning en benodigd onderzoek, documentatie en geld Go / no go to Fase 2	Werkplan Tussentijdse rapportages Go / no go to Fase 3	Eindproduct wordt gepresenteerd

• Publiciteit en PR

De deelnemers (jongeren en werkers) kunnen een eenvoudig communicatieplan opzetten en uitvoeren;

Wat zijn de communicatiedoelen?

Wat zijn de interne en externe communicatiepartners?

Wat zijn de communicatiemiddelen?

Een communicatieschema van een jongerenparticipatie project kan er als volgt uit zien:

Doel > Doelgroep	Inventariseren ideeën	Informereren	Motiveren tot deelname/organisatie
INTERN			
Direct leidinggevende		Werkbegeleidingsgesprek, voortgangsrapportage	Project
Directie		Voortgangsrapportage	Presentatie project door jongeren
EXTERN			
Jongeren 12-18 jaar	Feestavond, interviews met subgroepen, vindplaatsgericht werken	Website, persberichten, schoolkrantartikel, flyers	Denderend openingsfeest, mond-aan-mond reclame via de peers uit de werkgroep
De gemeente	Gesprek met beleidsmaker	Voortgangsrapportage	
Subsidieverstrekking enz.		Voortgangsrapportage	
Medewerkers uit het netwerk van instellingen	Werkconferentie, interviews	Website, nieuwsbrief, persberichten, flyers	

• Netwerk

De werkers kunnen optimaal gebruik maken van hun netwerk of gaan nieuwe contacten aan voor een succesvolle samenwerking:

INZETTEN VAN HET NETWERK:

Betrek relevante partners bij het project : wek hun interesse, benadruk hun belangen, gebruik hun kennis;

Je kan de jongeren als gelijkwaardige partner, als deskundige, als ondersteuner (geven van feedback), als toegang tot de doelgroep enz. inzetten voor je project.

Ga zelf het netwerk in en blijf niet binnen het JIC wachten op contact van externe collega's;

[DEEL III]

De conferentie “Working Together”

Dit hoofdstuk bevat een chronologische verslaglegging van de conferentie Working Together (Brussel, 2/5 november 2000).

[3.1] OPENINGSSSESSIES

[3.2] JONGERENPARTICIPATIE,
JONGERENINFORMATIE EN INNOVATIE

[3.3] PROJECTPRESENTATIES

[3.4] RESULTATEN VAN DE WORKSHOPS

[3.5] INFORMEREN DOOR TE ORGANISEREN;
NIEUWE UITDAGINGEN
VOOR DE JONGERENINFORMATIECENTRA

[3.6] JONGERENPARTICIPATIE
IN DE HUIDIGE PRAKTIJK

[3.7] JONGERENINFORMATIEWERK
IN DE TOEKOMST

[3.8] DE AFSLUITENDE BIJEENKOMST

VOORSTELLING JONGERENPROJECTEN OP LINKERPAGINA'S

De conferentie “Working Together”

[3.1]

OPENINGSSSESSIES

Nico Meisch, voorzitter van ERYICA en vertegenwoordiger van het Ministerie van Familie en Jeugd te Luxemburg, heet iedereen welkom op een seminar, gewijd aan een actueel onderwerp:

“De inzet van deze conferentie is meer dan een illustratie van wat er al gebeurt op het vlak van jongerenparticipatie en jongereninformatie. We gaan ons bezighouden met twee fundamentele aspecten van jongereninformatie: informatie als voorwaarde voor participatie en informatie als een middel voor communicatie.

Ongeveer 7 jaar geleden ontwikkelde ERYICA haar handvest over jongereninformatie en deed de Raad van Europa een aanbeveling aan haar lidstaten over hetzelfde onderwerp. We zullen bij de vandaag te presenteren projecten opletten of de door het netwerk van ERYICA vastgestelde waarden voor jongereninformatie nog actueel zijn en welke toekomstige strategische prioriteiten we kunnen ontwikkelen in het kader van de samenwerking binnen het netwerk.

Participatie wil zeggen: zelf in staat zijn de goede keuzes te maken op basis van professionele en kwalitatief goede informatie. Jongereninformatie ontwikkelde zich van middel tot doel, het werd een symbool en maakt deel uit van de sociale identiteit van de informatiemaatschappij. Er ontstaat een groep die deel uitmaakt van de informatiemaatschappij en een groep die uitgesloten is van deze maatschappij, omdat ze geen effectief gebruik kunnen maken van de communicatiekanalen. Het is niet meer genoeg om te weten waar en hoe je aan informatie komt. Het is eerder nodig om de vaardigheden te ontwikkelen om de informatie te ontsluiten doordat je de nieuwste technologieën beheerst. Internet is gemeengoed, opslaan van veel informatie is makkelijk en zoeken minder tijdrovend.

Het kan niet anders of het beroep van informatiemedewerker verandert. Wordt het contrast kleiner tussen degene die informatie aandraagt en een jongere die informatie vraagt? En hoe moeten we deze nieuwe realiteit verder opnemen? Wat wordt de rol van de professionals? Wat is de kwaliteit van de informatie? Wat zijn de drempels voor de toegang naar informatie? Zijn we niet hier om samen deze nieuwe realiteit het hoofd te bieden, om samen te bouwen aan een nieuwe informatiemaatschappij? De nieuwe vaardigheden die daarvoor nodig zijn brengen ook veel volwassenen in verlegenheid. Gelukkig kunnen jongeren makkelijker met de nieuwe technologie omgaan dan volwassenen. Zij ontwikkelden de vaardigheid om met behulp van de computer, bijvoorbeeld via sleutelwoorden en zoekmachines, te komen tot datgene wat ze willen weten. Deze conferentie zal een concrete stap vooruit betekenen in de geschetste ontwikkelingen van jongereninformatie”.

Jos van Rillaer, directeur-generaal van de Administratie Cultuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (België) vertegenwoordigt bij deze conferentie de overheden van de Benelux-landen.

Hij memoreert verschillende recente, niet toevallige, initiatieven over jongerenparticipatie in verschillende Benelux landen.

“De relatie jongeren en samenleving verandert doordat de samenleving verandert. De toenemende invloed van de media en globalisering bieden een stroom aan informatie, die ook drager is van zeer diverse waarden en gedragspatronen. Die staan soms lijn-

X J.FK-NEWSPAPER FOR YOUNG PEOPLE

FELDKIRCH - OOSTENRIJK

- **Doelgroep**
Jongeren in Feldkirch (12 - 19 jaar)
- **Doel**
Het informeren van de doelgroep over activiteiten, projecten, interessante thema's en gebeurtenissen
- **Relatie tot het conferentiethema**
Het jongereninformatiecentrum levert informatie aan, het jongerenwerk levert de faciliteiten en overhead, de jongeren voeren het project zelf uit, ook richting gemeentelijke politiek.
- **Projectbeschrijving**
Een redactie van 8 jongeren (en 2 begeleiders) brengt elke 2 maanden een krant (ongeveer 8 bladzijden) voor jongeren uit. Zij beslissen over de inhoud (18 onderwerpen), doen onderzoek, schrijven de artikelen en doen voorstellen over de lay-out van de krant (die verder door een professional wordt ontworpen). De oplage is 15000 stuks en de krant wordt verspreid naar alle huishoudens, scholen en jongerenontmoetingsplaatsen. De krant heeft een eigen site, waar jongeren onderwerpen kunnen aandragen.

AMBT DER STADT FELDKIRCH, JUGENDREFERAT

Contactpersoon: **Wolfgang Straus**
Schmiedgasse 1-3, 6800 Feldkirch, Austria
Tel: +43. 55.22.304-1263
Fax: +43.55.22.304-1119
Email: Jugend@rathaus.feldkirch.com

Het artikel over de conferentie is geschreven door een redacteur: Bandi Koeck (hieronder een deel van het artikel):

Van 2 tot en met 5 november hadden wij, 2 leden van het J.FK team (Anja en Bandi), net als onze 2 begeleiders (Wolfi en Tanja) die bijzondere mogelijkheid om naar Brussel te gaan om daar aan een leerzame conferentie, "Working Together", deel te nemen. Daar in de internationale EU hoofdstad presenteerden wij onze woonplaats Feldkirch en het J.FK project aan een internationaal publiek. Aan dit Seminarium, georganiseerd door Eryica, namen meer dan 80 jongeren, begeleiders en managers deel., die uit allerlei verschillende landen kwamen, zo als Nederland, Finland, Slowakije, Italië of Wit-Rusland. Er waren 16 projectpresentaties, verdeeld over 12 workshops, wij waren gelijk vrijdagmorgen aan de beurt (de avond ervoor hebben we in de kroeg nog snel wat steekwoorden op die gele memoblaadjes gezet...) Met behulp van de modernste communicatiemiddelen lukte het ons om een succesvolle presentatie van het krantenproject, dat al van december 1997 bestaat, te geven. Door de tolken werd onze engelse presentatie in het Frans en Nederlands vertaald, wat het publiek door de moderne koptelefoons kon ontvangen. Bij het begin stonden we ons nog een klein grapje toe: je kunt je niet voorstellen wat voor een gezicht die tolken trokken toen wij opeens in het meest platte "Gsi-Berger" dialect begonnen te praten! Daarna waren ze wel blij dat we in het Engels doorgingen! Toen lieten we een kleurenopname zien van de "Schattenburg" met de "Katzenturm" en Anja vertelde wat over Feldkirch. Aansluiten werd de toehoorders een indruk gegeven van de geschiedenis van de krant en het ontstaan van een editie, de keus van de thema's tot de eindredactie en druk en de verdeling van 13 duizend zoveel oplage aan alle huishoudens, scholen en jongerenontmoetingsplaatsen.

recht tegenover de realiteitsbeleving van jongeren. Vroeger konden jongeren met vragen makkelijker terugvallen op hun sociale netwerk (gezin, buurt, klas), nu is dat niet meer vanzelfsprekend. Eigen vriendschappen spelen een grote rol. De ontwikkelingen maken het noodzakelijk te denken over de mate van participatie van jongeren in de maatschappij.

De vraag naar meer participatie leeft bij jongeren, zeker op school en andere onderdelen van de leefomgeving. Jongeren vinden dat ze recht hebben op participatie. Jongeren zien de bestaande inspraakorganen veelal als saaie, op volwassen leest geschoeide initiatieven.

Deze conferentie, die zich als opdracht stelde linken tussen jongereninformatie en jongerenparticipatie te ontdekken, kan zeker bijdragen aan het vinden van creatieve methodes en invalshoeken om de vraag van jongeren vorm te geven.

De conferentie dient ook bij te dragen aan een stap vooruit voor jongereninformatie door jongerenparticipatie als methode te benaderen, die voor fundamenteel belang is voor de ontwikkeling van jongereninformatie in de komende tien jaar.

Gezinsituaties, relaties tussen ouders en kinderen kenmerken zich door onderhandelingen, een beeld dat gespiegeld zal worden in andere situaties, dus ook het jongereninformatiewerk. De besluitvorming vindt plaats in een samenspel tussen gespreks- of samenwerkingspartners. De verhouding tussen de specialist en de jongere verandert en daarmee de sfeer, het wel of niet slechten van drempels en is bepalend voor het succes van een informatiecentrum”.

[3.2]

JONGERENPARTICIPATIE, JONGERENINFORMATIE EN INNOVATIE

EEN LEZING VAN JAN LAURENS HAZEKAMP,
DIRECTEUR VAN STICHTING ALEXANDER, NEDERLAND (SAMENVATTING)

Bij de introductie van het thema trekt Jan Laurens Hazekamp een parallel tussen het leven van jongeren in het democratisch systeem in Nederland en het leven in een communistisch systeem in de voormalige Sovjet Unie. Tot zijn verrassing moet hij constateren dat er veel overeenkomst is in de manier waarop beide naties naar hun jongeren kijken en de inspraakmogelijkheden die er zijn. Beide culturen zien jongeren als een apart soort mensen, die weinig tot geen deel uitmaken van de maatschappij. Zij zijn het object van diensten en jeugdbeleid en worden niet gezien als gelijkwaardige partners. En dat is vreemd.

Er is een gat tussen voornemens en realiteit. Jongerenparticipatie had onder invloed van de Raad van Europa een hoge prioriteit in het Nederlandse jeugdbeleid. De laatste tien jaar zijn welzijns- en jeugdhulpverleningsinstellingen en scholen wettelijk verplicht om de inspraak van hun pupillen te regelen. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Iedere jongere wil die inspraak. De kunst is alleen om de mogelijkheid te bieden om participatie op hun eigen manier vorm te geven. De ‘bottleneck’ zit in de gedachtegang dat wij jongeren kansen bieden in onze instellingen, op onze manier. Als we jongeren serieus willen nemen zullen we onze volwassen houding en organisatiecultuur moeten veranderen.

Jan Laurens Hazekamp draagt diverse voorbeelden aan die illustreren dat organisaties, vaak onbedoeld, naar stereotiepe beelden van jongeren handelen: jongeren zijn herriescoppers en incompetent. Veel volwassenen voelen zich onzeker en ongemakkelijk in gezelschap van jongeren als ze niet in een gedefinieerde relatie tot de jongere kunnen staan (zoals leraar / leerling, werker / cliënt). Dit moet anders aangepakt kunnen worden. Jongeren kunnen betrokken worden op basis van hun kwaliteiten. Wat is onze uitdaging daarin? En die van de jongereninformatiecentra in het bijzonder?

Jongereninformatiecentra zijn een intermediair tussen de jongere en de maatschappij, zij informeren over kansen en mogelijkheden en helpen zo de jongere keuzes te maken. Jongeren informeren de centra over hun visie op de maatschappij, hun interesses en wensen.

X JIP TALKSHOW

JIP RIJNWAARDEN, NEDERLAND

- **Doelgroep**
Jongeren (13 - 21 jaar)
- **Doel**
De doelgroep laten kennismaken met het 3 maandelijks JIP thema op een voor hun aantrekkelijke manier
- **Relatie tot het conferentiethema**
De jongeren voeren de presentatie van het (jongereninformatie)thema helemaal zelf uit en worden door jongerenwerkers alleen begeleid en ondersteund indien nodig.
- **Projectbeschrijving**
De JIP talkshow is een jongeren variant op de TV talkshows
Het doel is om jongeren te laten kennismaken met en te interesseren voor het thema van het JIP (elke 3 maanden een ander thema dat meestal één van de jongereninformatiethema's is).
Elke talkshow is hetzelfde opgebouwd: muzikale act, een beroep, lokale "heet van de naald" nieuws enz. rondom dat thema.
De jongeren zelf brainstormen over het onderwerp, selecteren de items en verzorgen de PR. Ze presenteren de show ook zelf met veel flair en snelheid. De begeleiders adviseren of springen in als het nodig is.

STICHTING JONGEREN RIJNWAARDEN / JIP RIJNWAARDEN

Contactpersoon: Claudia Peters

Trachelweg 1, 6915 SE Lobith, the Netherlands

Tel: +31.316.54.27.94

Email: Jip.rijn@12move.nl

X DE L'ALGÈBRE AU PYJAMA

CIDJ, BELGIË

- **Doelgroep**
Jongeren (Frans -en Nederlandstalig) in scholen, jongerencentra en individueel
Jongeren die geïnteresseerd zijn om als begeleider in het project mee te werken
- **Doel**
Migrantenjongeren via intellectuele ontwikkeling in een positief daglicht stellen en ze op die manier bewust maken van hun wortels. Dit leidt tot:
 - een groter verantwoordelijkheidsgevoel;
 - een betere kennis van de Arabische cultuur;
 - het aanbinden van de strijd met de kortzichtige standpunten van extreem rechts.
- **Relatie tot het conferentiethema**
De jongeren hebben zelf een tentoonstelling opgezet en de teksten geschreven voor een publicatie. De boodschap neutraal, empathisch en objectief overgebracht. Zij hebben leren omgaan met elkaar, de culturele verschillen en hun houding daarin bepaald.
- **Projectbeschrijving**
Een geheel van animaties en discussies rondom een tentoonstelling "Van algebra tot pyjama"
De jongeren hebben een training gehad en de animaties zelf gemaakt. Het gehele is tweetalig: Frans en Nederlands.

CIDJ

Contactpersoon: Catherine Van Cauter

120, rue de Laeken, 1000 Bruxelles, Belgium

Tel: +32.2.219.54.12 • Fax: +32.2.218.78.03

Email: Cidj@inti.be

Ontwikkelen en toepassen van een nieuwe methode om jongerenparticipatie in de organisatie te laten plaatsvinden werkt niet. Volwassenen en hun organisaties zullen moeten leren omgaan met jongeren als partners in hun werk, hun organisatie, in hun beleid. Dit vraagt een cultuurverandering en dat is altijd moeilijk.

Er is een nieuw perspectief nodig naast de veel gebruikte mogelijkheid van wenseninventarisatie middels jeugdpanels en interviews. Hierbij kunnen de volwassenen alles doen met de vergaarde informatie en jongeren komen er niet meer aan te pas. Jongeren hebben een gezaghebbende positie nodig in hun samenwerking met professionals, beleidsmakers en politici.

Een goed voorbeeld daarvan is jongeren een tijdelijke onderzoekstaak te geven, waarin ze alles uitvoeren: het opstellen van vragen, afnemen van interviews, uitwerken en het trekken van conclusies. Zij vergaren op die manier kennis, waarnaar volwassenen moeten luisteren. Jongeren vinden het prettig om andere jongeren te bevragen, ook op vrijwillige basis, en voelen zich in staat om autoriteiten en organisaties te benaderen. Andere rollen zijn die van consultant, planner, inspecteur en het hebben van beslissingsbevoegdheid. Na presentatie van de, voor professionele werkers, vaak verrassende resultaten kan er een proces van werkelijke samenwerking starten.

Om jongeren deze bagage mee te kunnen geven is er een samenwerking noodzakelijk tussen vaardige professionals, opgeleid en ervaren in de samenwerking met jongeren, en de jongeren. Deze werkers weten een evenwicht te vinden tussen hun inbreng en die van de jongeren, zij creëren een sfeer waarin leren en plezier maken elkaar afwisselen. Alle gevraagde vaardigheden zal men eerst samen moeten oefenen.

Jan Laurens Hazekamp is een voorstander van peer educators als onderzoekers, consultants, besluitvormers en planners in jongerenparticipatie. Jongeren leiden andere jongeren op. Het proces is altijd tweezijdig: jongeren en volwassenen leren samen wat democratie inhoudt.

De voordelen van de genoemde benadering voor jongereninformatiecentra zijn:

- De kwaliteit van de informatie verbetert;
- De informatie sluit beter aan bij de behoeftes van de jongeren uit verschillende culturen en de tot -nu -toe onbereikte jongeren;
- De functie van de jongereninformatiecentra in de lokale gemeenschap wordt verrijkt door het promoten van jongerenparticipatie;
- Het functioneren van de jongereninformatiecentra verbetert door jongeren de kwaliteit te laten beoordelen.
- Het is in ieder geval noodzakelijk jongeren te ondersteunen in de genoemde rollen door onze professionele ervaring te delen met jongeren als researcher, consultant, beleidsmaker en kwaliteitscontroller.

[3.3]

PROJECTPRESENTATIES

Tijdens de drie sessies van workshops zijn er 16 projecten (en één project buiten de workshops) door de jongeren zelf gepresenteerd. De projecten zijn gekozen uit de vele inzendingen van participatieprojecten in jongereninformatiecentra op basis van verschillen in aspecten van de verhouding tussen jongereninformatie en jongerenparticipatie, verschillen in keuze van aanpak, methode en visie binnen Europa, de vernieuwende en inspirerende waarde van het project en de participatie van jongeren op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau.

De gekozen projecten zijn te ordenen naar:

1. Projecten toegespitst op jongerenparticipatie in de productie van informatiemateriaal;
2. Projecten toegespitst op jongerenparticipatie in de interactieve en pro-actieve overdracht van informatie;
3. Projecten toegespitst op jongerenparticipatie in de organisatie van jongereninformatiewerk en jongereninformatiecentra.

X RACINES DE VIOLENCE

LA RAFALE, BELGIË

- **Doelgroep**
Jongeren (6 - 18 jaar) en jongerenwerkers, docenten, instellingen die met jongeren werken, beleids-makers
- **Doel**
De korte film over het ontstaan van geweld wil een debat op gang brengen op alle plaatsen waar men met jongeren in contact komt
- **Relatie met het conferentiethema**
De jongerengroep "La Rafale" heeft de film gemaakt: het scenario geschreven, gespeeld, geproduceerd. Bovendien leiden ze discussie na vertoning van de film.
- **Projectbeschrijving**
Racines de Violence is een film, gemaakt door 6 jongeren uit een kansarme wijk in Brussel. Het gaat over de oorsprong van stadsgeweld. Geweld raakt iedereen. De film is gemaakt in de taal van de jongeren (in het Frans). Duur 13 minuten

LA RAFALE

Contactpersoon: Nazira El Maoufik
104, rue Van Hamme, 1140 Bruxelles, Belgium
Tel: +32.2.248.12.76
Email: Rafale04@hotmail.com

X CD ROM "REDERECREIO"

VERTIGEM, PORTUGAL

- **Doelgroep**
Jongeren van alle leeftijden
- **Doel**
Het creëren van een informatiepool met zoveel mogelijk informatieve elementen (documenten en afzonderlijke studies en deze inzichtelijk maken op een georganiseerde en begrijpelijke manier.
- **Relatie met het conferentiethema**
De cd-rom werd uitsluitend door jongeren bedacht, begeleid, uitgevoerd en geëvalueerd.
- **Projectbeschrijving**
Dit project behelst het maken van een CD ROM, die informatie over natuur en vrije tijd geeft. De ontwikkeling van de regio van het Parc Naturel des Sierras de Aire et Candeiros, een natuurpark, staat centraal. Deze cd-rom is een essentieel informatief instrument waarmee de jongeren alle mogelijkheden van de dorpen van de Estremadura (regio in Portugal) kunnen ontdekken. Men heeft informatie verzameld, die te verdelen is in 2 categorieën, waartussen interactie bestaat:
 1. Pedagogische informatie, wetenschappelijke ondersteuning van onderzoek of werk in het natuurpark
 2. Informatie over diensten, activiteiten, projecten en producten op het gebied van sport en recreatie.

Contactpersoon: Rui Cordeiro
Portela de Vale de Espinho, 2480-216 Arrimal, Portugal
Tel: +351.91.91.18.619 • Fax: +351.244.85.63.39
Email: Info@vertigem-app.pt

Projecten: jongerenparticipatie in de productie van materiaal

J.FK-NEWSPAPER FOR YOUNG PEOPLE; AMT DER STADT FELDKIRCH - OOSTENRIJK

J.FK is een krant voor de jongeren van Feldkirch, die elke 2 maanden door de redactie, bestaande uit 8 jongeren, uitgebracht wordt (oplage van 15.000).

JIC TALKSHOW; JIP RIJNWAARDEN, NEDERLAND

Jongeren presenteren een talkshow voor jongeren waarin men één van de jongereninformatie onderwerpen behandelt.

DE L'ALGÈBRE AU PYJAMA; CIDJ, BRUSSEL, BELGIË

Van algebra tot pyjama is een geheel van discussies en animaties rondom een tentoonstelling over Arabische cultuur en geschiedenis. Gemaakt voor en door jongeren.

RACINES DE VIOLENCE LA RAFALE ; BRUSSEL, BELGIË

Jongeren hebben een film gemaakt over geweld in de stad en laten zien dat geweld iedereen raakt.

CD ROM 'REDERECREIO' VERTIGEM; ARRIMAL, PORTUGAL

Deze CD-rom geeft informatie over natuur en vrije tijd in een natuurgebied. Alles is gemaakt door jongeren.

WWW.GENERATION.NET ;STAD MODENA, ITALIË

Jongeren maken een tijdschrift voor jongeren op internet in samenwerking met andere Europese landen.

Projecten: jongerenparticipatie in de overdracht van informatie

• **pro-actieve overdracht**

YOUTH INFORMATION LINE ABOUT EUROPE M11; YOUTH INFORMATION CENTRE, CRACOW - POLEN

Op basis van een onderzoek onder Poolse jongeren naar hun informatiebehoefte betreffende Europa, stelt men een informatiepakket samen.

• **interactieve overdracht**

YOUTH ENQUIRY SERVICE (Y.E.S.); PERTH YOUTH ENQUIRY SERVICE, PERTH, GROOT-BRITTANNIË

Jongeren runnen samen met een professional een informatiecentrum voor jongeren.

DOC.SHOP DOC.SHOP; ROTTERDAM, NEDERLAND

Doc.shop is een informatie- en actiepoint voor en door jongeren.

YOUTH TO YOUTH PHONE; MISSS, LJUBLJANA, SLOVENIË

Jongeren beantwoorden telefonische vragen van andere jongeren.

ADVISE MADE EASY; THE CHILDREN'S SOCIETY, MALTBY, GROOT - BRITTANNIË

Een advies -en informatie project voor en door jongeren.

VRIENDSCHAP ALS PREVENTIE; IN PETTO, BERCHEM, BELGIË

En: Jeugdadviseurs JIP Zoetermeer, Nederland

Jongeren worden opgeleid als informatie- en adviesmedewerker en vormen een belangrijke schakel tussen de doelgroep en de professionele werkers.

NETSURFER 2; JIP ROTTERDAM, NEDERLAND

Een informatiebus als mobiel Jongereninformatie punt en internetcafé voor en door jongeren.

X WWW.GENERATION.NET

MODENA, ITALIË

- **Doelgroep**

Jongeren in Europa

- **Doel**

Het doel van WWW.Generation is het creëren van een informatiekanaal waarlangs jongeren hun ideeën en meningen kunnen uitwisselen om zo de culturen en gemeenschappen, die samen de Europese Unie vormen, beter te begrijpen en om verschillende oplossingen voor jongerenproblemen te bieden.

- **Relatie met het conferentiethema**

Jongeren uit Modena schrijven de artikelen over onderwerpen die hen aanspreken. Zij werken samen met jongereninformatiewerkers en met andere organisatie in Europa.

- **Projectbeschrijving**

Www. Generation is een tijdschrift voor jongeren en door jongeren geschreven.

Alle organisaties, jongereninformatiecentra, hebben middels telewerken hun inbreng.

De jongeren worden getraind in het werken als journalist.

De stad Modena verzorgt de professionele ondersteuning, de vormgeving en de uitgave.

De onderwerpen: werk, trends, drugs, seks, mobiliteit, kunst en dat alles uit heel Europa. Daarnaast zijn er nog de vaste rubrieken.

Op de website worden alle artikelen en verslagen in het Italiaans gepubliceerd, maar er is een uittreksel of een volledige vertaling van het artikel in een officiële taal van de Europese Unie. Er zijn 6 Europese organisaties bij betrokken, die ook artikelen schrijven. Dit zijn:

België (Infor Jeunesse Bruxelles), Frankrijk (Centre Régional d'information jeunesse des Pays de la Loire), Portugal (Vertigem), Spanje (Direction General de Juventud, Junta de Galicia), Groot Brittannië (The information shop for young people).

Geïnteresseerden kunnen zich altijd aansluiten bij het project!

CITY OF MODENA - MARKETING AND COMMUNICATION SERVICE

Contactpersoon: Claudio Forghieri

Piazza Grande 17, 41100 Modena , Italy

Tel: +39 059 206456 • Fax: +39 059 206612

Email: Claudio@comune.modena.it

Projecten: jongerenparticipatie in de organisatie van het jongereninformatiewerk en jongereninformatiecentra

POINT INFORMATION COMMUNAL (PIC); SERVICE NATIONAL DE LA JEUNESSE, LUXEMBOURG

Pic's zijn gemeentelijke informatiecentra in Luxemburg waar jonge werkelozen nationale en internationale informatie verstrekken aan jongeren.

INFORMATION SHOP FOR YOUNG PEOPLE; PENARTH YOUTH PROJECT, GROOT BRITTANNIË

Een project voor en door jongeren met een informatiewinkel en een jongerencafé.

REGIONAL YOUTH PROJECT; YOUTH COUNCIL OF KOKKOLA, FINLAND

West-Finse jongeren zetten informatiewinkels op in hun eigen stad of dorp.

[3.4]

RESULTATEN VAN DE WORKSHOPS

De gepresenteerde projecten leverden voldoende stof tot gesprek. Algemene reactie op de presentatie van de piloot projecten in de workshops:

- Er is een grote diversiteit aan projecten.
- De uitwisseling van projectinhoud en bijbehorende materiaal verloopt heel enthousiast en zorgt ervoor dat men met veel nieuwe ideeën terugkeert.
- Alle projecten zijn goed voorbeelden van participatie en leveren indrukwekkende beelden op.
- Natuurlijk was er ook kritiek: het taalgebruik is vaak te moeilijk, jongeren begrijpen de vragen niet en de vertaling maakt het hele proces veel langzamer.

De opmerkingen in iedere workshop over elk project, zijn zeer divers.

We ordenen ze als volgt:

1. Uitgangspunten voor jongerenparticipatie.
2. Voorwaarden voor jongerenparticipatie.
3. Constateringen en statements.
4. Suggesties.
5. Discussiepunten.

Deze punten zijn in onderstaand schema uitgewerkt.

Uitgangspunten voor participatie

METHODIEK:

- In de projectopzet is er sprake van gelijkwaardigheid in de samenwerking tussen jongeren en werkers
- De jongeren hebben de mogelijkheid binnen het project hun eigen verantwoording te nemen

BELEID

- Het werk is gebaseerd op de behoeften van de jongeren en sluit aan bij hun normen en waarden; dit kan men door onderzoek vaststellen;

Voorwaarden voor participatie

JONGEREN

- Leuke sfeer; er is lol te beleven;
- Er valt iets te leren;
- Er is ondersteuning van werkers en van de omgeving;
- Het is nuttig, draagt bij aan een betere samenleving

X YOUTH INFORMATION LINE ABOUT EUROPE

M11 / YOUTH INFORMATION CENTRE CRACOW - POLEN

- **Doelgroep**
Scholieren van het voortgezet onderwijs in Cracow
- **Doel**
Het zoeken en beschrijven van informatie over landen uit de Europese gemeenschap, het uitwerken van die informatie en beschikbaar stellen aan de doelgroep
- **Relatie met het conferentiethema**
Jongeren voeren het project uit. Zij ontdekken het nut van informatie, het belang van goede organisatie en zij verzamelen daadwerkelijk nuttige informatie.
- **Projectbeschrijving**
Het project bestond uit drie fasen:
 - 1. In een onderzoek naar de behoefte van poolse jongeren naar EU informatie hebben de jongeren zelf vragenlijsten gemaakt en de vraag toegevoegd welke informatie Poolse jongeren aan EU-landen konden geven. Daarna is het onderzoek uitgevoerd.*
 - 2. Verzamelen en bewerken van de gevraagde informatie;*
 - 3. de informatie beschikbaar stellen aan de doelgroep.**Er zijn 6 belangrijke gebeurtenissen uitgelicht en omgezet in rollenspelen, die later tot projecten op scholen hebben geleid. Er wordt een informatiepakket samengesteld, samen de buitenlandse partners, dat in de informatiecentra verkrijgbaar zal zijn.*

MII / YOUTH INFORMATION CENTRE

Contactpersoon: Malgorzata Druznska

5 Besztowa Street, 31-134 Cracow, Poland

Tel: +48.12.43.00.045 • Fax: +48.12.42.96.569

Email: Mii@mii.firmy.com

WERKERS

- De jongeren zijn op de hoogte van wat er leeft in hun naaste omgeving (welke groepen zijn er en waarmee houden ze zich bezig)

BELEID

- Beschrijf criteria waaraan een informatiewerker moet voldoen, omdat het slagen van een project afhangt van de steun van de werker (visie, benadering, kennis omtrent leren, denken enz. van jongeren);
- Maak een (schriftelijke) afspraak over de mate van participatie en de inspraakmogelijkheden van jongeren

Constateringen en statements

JONGEREN

- Jongeren worden aangetrokken door hun leeftijdsgenoten
- Jongeren die deelnemen aan een project raken echt geïnteresseerd in het onderwerp
- Participatie in een project verhoogt het zelfvertrouwen van jongeren
- Jongeren leren graag op deze manier, ook omdat het een heel ander soort leren is dan op school
- De samenwerking van peers en jongereninformatiewerkers is waardevol voor beiden: ze leren van elkaar

WERKERS

- Jongereninformatiewerk is niet alleen antwoorden geven, maar ook stimuleren om vragen te stellen
- Jongeren zijn kritisch naar de kwaliteit van een project en kan men daarvoor bewust vragen
- De aanwezigheid van jongeren maakt een informatievoorziening laagdrempeliger; informatie gegeven door jongeren is makkelijker te begrijpen en minder bedreigend; jongeren stimuleren elkaar
- De jongereninformatiewerker is een begeleider op de achtergrond; hij zorgt dat jongeren hun eigen gang kunnen gaan, stuurt bij, ondersteunt, stimuleert
- De werker geeft feedback op het handelen van de jongere
- De samenwerking van peers en jongereninformatiewerkers is waardevol voor beiden: ze leren van elkaar

METHODIEK

- Peergroups zijn dus een heel goed middel, ook in te zetten t.b.v. de communicatie tussen jongeren en de maatschappij

BELEID

- De overheid moet snel reageren op opmerkingen van jongeren bij inspraakprocedures van jongerenplatforms

Suggesties

JONGEREN

- Ga door en geef niet op, ook al lijkt het even niet leuk. Maak bespreekbaar wat je probleem is in de samenwerking

WERKERS

- Maak JI-werk grappig, opwindend, interactief, spectaculair en snel
- Trek jongeren aan door mega acts en noem ook het onderwerp waarover je informatie geeft
- Gebruik duidelijke, makkelijke taal
- Verhoog de motivatie van jongeren door, bijvoorbeeld, gratis toegangskaartjes voor evenementen cadeau te doen of reik een certificaat of getuigschrift uit
- Maak, als PR middel, een startpagina voor computers met het JIC informatie over locatie, openingstijden en Internetsite.

X YOUTH ENQUIRY SERVICE (Y.E.S.)

PERTH YOUTH INQUIRY SERVICE - GROOT-BRITTANNIË

Doelgroep

Jongeren (14 -25 jaar) en vrijwilligers uit het vierde jaar van het voortgezet onderwijs in Perth

Doel

- 1. Bewust maken van de dienstverlening van Y.E.S.*
- 2. Beschikbaar stellen van relevante jongereninformatie;*
- 3. Vaststellen van de vraag van de doelgroep;*
- 4. Het werven van vrijwilligers en ze een op maat gemaakte training aanbieden;*
- 5. Het trainen van de vrijwilligers, zodat zij alles weten van het informatiecentrum Y.E.S. en ze inzetten als peers.*

Relatie tot het conferentiethema

De jongeren hebben invloed op alle aspecten van het informatiecentrum

Projectbeschrijving

De jongeren hebben als doel om informatie, thema's en behoeften van jongeren te inventariseren, beleidsvoorbereidend werk te doen in de vorm van nadenken over de mogelijkheden die Y.E.S. biedt voor jongeren en vrijwilligers werven en trainen. Bij de trainingen worden peers geselecteerd die willen werken op de scholen.

PERTH YOUTH INQUIRY SERVICE

Contactpersoon: Jack Cockin

10 St.John's Place, Perth , PH1 5SZ, UK

Tel: +44.1738.63.99.09 • Fax: +44.1738.44.07.22

Email: j.h.yesp@taynet.co.uk

METHODIEK

- “Learning by doing”: laat jongeren aan de slag gaan en praat niet teveel
- Stel gebruikersgroepen in om feedback te geven op de projectinhoud

BELEID

- Maak een duidelijk onderscheid tussen informeren / adviseren en hulpverlening; Laat jongerenparticipatie deel uitmaken van jongerenwerk en jongereninformatie en niet van jeugdhulpverlening
- Werk aan een gestandaardiseerd aanbod van jongereninformatie op landelijk niveau

Discussiepunten

JONGEREN

- Jongereninformatie kan een vaste activiteit zijn voor jongerenraden

WERKERS

- Jongeren zouden een reden moeten hebben om met werkers samen te werken en niet andersom

METHODIEK

- Jongerenparticipatie door peergroups is pro-actief, omdat de peers weten wat in de groep leeft en daarna kunnen handelen
- Een jongereninformatiecentrum is geen jongeren centrum; als er jongeren rondhangen dan schrikken ze andere jongeren af

BELEID

- Volwassenen / werkers zijn wel of niet nodig
- Als de klantvriendelijkheid of de subsidie in gevaar komt, dan grijpen beleidsverantwoordelijken wel of niet in.

[3.5]

INFORMEREN DOOR TE ORGANISEREN; NIEUWE UITDAGINGEN VOOR DE JONGEREN- INFORMATIECENTRA

EEN LEZING VAN KOEN RAES, PROFESSOR AAN DE UNIVERSITEIT VAN GENT, BELGIË (SAMENVATTING)

Veranderingen die zich aandienen in de werking van jongereninformatiecentra worden beïnvloed door veranderingen in waarden, perspectieven, levensstijl en belangstellingssferen bij de doelgroepen (de jongeren in onze postmoderne samenlevingen).

JONGEREN ZIJN SCHOOLGAANDE WEZENS

Steeds meer jongeren, vergeleken met de jaren zestig, zijn schoolgaand. Dit betekent ook: afhankelijk van de ouders en vaak thuiswonend. Dat laatste vinden jongeren wel prettig, het radicalisme van de jaren zestig is verdwenen, ouders en jongeren staan veel minder tegenover elkaar. Zij delen dezelfde waarden en normen, al zijn die van de jongeren meer geprononceerd.

KLASSENVERSCHILLEN TUSSEN JONGEREN

Er zijn wel grote verschillen tussen waarden en normen van jongeren uit het algemeen secundair onderwijs en jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs of tussen de waarden en normen van jongeren en hun leerkrachten. Jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs denken meer autoritair, zijn ethocentrischer en voorstander van

X **DOC.SHOP**

DOC.SHOP, NEDERLAND

- **Doelgroep**

Jongeren (12 -24 jaar), die in de deelgemeente Prins Alexander van Rotterdam wonen of naar school gaan.

- **Doel**

- 1. Het geven van informatie, advies en ondersteuning aan den doelgroep door ze de mogelijkheid te bieden hun eigen keuzes te maken;*
- 2. Het stimuleren van jongerenparticipatie op alle niveaus in het centrum, de maatschappij en hun eigen omgeving*

- **Relatie tot het conferentiethema**

De jongeren zijn nauw betrokken bij het opzetten en het runnen van het jongereninformatiecentrum.

- **Projectbeschrijving**

Doc.shop is een informatie -en actiepunt voor en door jongeren. Jongeren uit de wijk komen naar het informatiecentrum of nemen aan één van de projecten deel. Vanaf het begin zijn jongeren bij de organisatie van doc.shop betrokken: vergaderingen over thema's, PR, imago en de projecten.

Jongeren kunnen op Internet surfen, zoeken naar bijbaantjes en krijgen advies van een professionele informatiewerker. Groepsactiviteiten zijn:

- *Alex action: 17 jongeren organiseren activiteiten voor andere jongeren, hebben contact met lokale autoriteiten . Zij hebben hun eigen leefomgeving onderzocht.*
- *Preventiecampagnes tegen drinken, roken enz. Werken met peers.;*
- *Het Praatpaalproject (de Nederlandse variant van het Belgische Jeugdadviseurs);*
- *Een informatieblad, een internetsite en krantenartikelen.*

DOC.SHOP

Contactpersoon: Annet Van der Vat

Stresemannplaats 8, 3068 JL Rotterdam, the Netherlands

Tel: +31.10.420.23.13 • Fax: +31.10.421.35.78

Email: Doc.shop@planet.nl

straffen. Beide groepen jongeren hebben niet veel vertrouwen in de politiek, ook al uit zich dat anders. 10 % van de jongeren erkent zonder schroom dat zij racist zijn.

EENZAME JONGEREN

Door de dalende gezinsgrootte, flexibele arbeidstijden, verminderde openbare ontmoetingsplekken en het erkennen van de vrije wil, zijn er veel jongeren die vereenzamen. Zij voelen zich onbegrepen en niet gemist, waarbij zelfdoding een stap is die dichterbij komt. De cijfers hiervan zijn stabiel, maar hoog. Extra risico lopen jongeren die weinig assertief zijn en gepest worden.

ONBEHOLPEN JONGEREN

Veel beleefdheidscodes en omgangsvormen zijn afgeschaft als zijnde autoritair en niet vervangen door andere codes. Jongeren weten dan ook vaak niet hoe ze zich moeten gedragen, zij hebben geen houvast meer.

EXPRESSIEF INDIVIDUALISTISCHE JONGEREN

Zonder Maskers', een actueel onderzoek van Marc Elchardus (1999, Brussel) biedt inzicht in de overtuigingen van jongeren. Het blijkt dat zij expressief individualistisch zijn ingesteld. Zij schatten de waarden van vriendschappen heel hoog in, omdat ze daar zichzelf kunnen zijn en hun emoties kwijt kunnen. Jezelf ontplooien en ontdekken, doen en laten wat je wilt, wordt door jongeren als heel belangrijk omschreven.

DE WIL ALS BRON VAN NORMSTELLING

Men hecht meer waarde aan wat men zelf heeft kunnen kiezen dan wat gegeven is. Dat betekent bijvoorbeeld dat jongeren een vriend belangrijker kunnen vinden dan een broer. Of exacter: jongeren hechten meer waarde aan wat zij denken zelf te hebben kunnen kiezen. Die keuzes zijn echter meer sociaal bepaald dan jongeren zelf veronderstellen. Hieruit zijn voorspellingen af te leiden:

Primaire groepen zullen steeds monocultureler worden, want men kiest vrienden met dezelfde opleiding en zelfde culturele belangstelling.

Er zullen steeds meer jongeren zijn die vereenzamen, omdat ze 'niet gekozen' worden. Relatieverbanden worden steeds kwetsbaarder, omdat voor gekozen relaties veel meer moeite moet worden gedaan, dan voor ongekozen relaties (zoals familie en buurt).

KORTE TERMIJN PERSPECTIEVEN

Jongeren zetten zich in voor concrete idealen, vaak voor een korte periode. Ze zijn geïnteresseerd in de maatschappij en willen ook best actie voeren. Deze acties hebben hun eigen waarde en hoeven niet te leiden naar grote politieke vertalingen. Jongeren ervaren een sterke relatie tussen ethiek en esthetiek, de voorkeuren komen overeen. De muzieksmaak bijvoorbeeld (esthetisch) is ook een ethische voorkeur (daar staan ze voor).

VRIJE TIJD EN IDENTITEIT

Jongeren identificeren zich sterk met de wereld van de vrije tijd, waarin muziek, kledij en uitgaan heel belangrijk is. Dit is meer hun wereld dan het gezin of de school. Deze beleving maakt een geïntegreerd deel uit van de leefwereld van de jongere en drukt waardeperspectieven uit.

SUBJECTIEF INDIVIDUALISTISCHE JONGEREN

Jongeren denken veelal dat ze zeer individualistisch georiënteerd zijn, maar dit is niet het geval (Elchardus, 1999). Jongeren putten hun waarden veel meer uit collectieve identiteiten dan ze zelf beseffen, maar beleven die waarden heel individualistisch. In het onderzoek wordt zelfs gesproken van en vals bewustzijn; denken dat jij als individu iets vindt, maar eigenlijk ben je gewoon lid van een groep. Toch heeft deze houding een gevolg voor de sociale verhoudingen: een geëmenlijk gedeeld individualisme is nog geen collectivisme.

HET NIEUWE PAGINISME

Er zijn, ook volgens het onderzoek, vele jongeren (rond 20 %), die geloof hechten aan geesten, helderziendheid, reïncarnatie en UFO 's. Thema's in de rockmuziek, tv series en films illustreren deze signalering. De jongeren lijken op zoek naar iets meer in deze wereld.

X YOUTH TO YOUTH PHONE

MISSS, SLOVENIË

Doelgroep

- 1. Kinderen die een hulpvraag hebben (preadolescente kinderen)*
- 2. Telefoonadviseurs (14 - 18 jaar)*

Doel

- 1. Kinderen met een hulpvraag helpen een oplossing te vinden;*
- 2. Telefoonadviseurs bieden hulp aan kinderen en leren verantwoording te nemen voor hun doelgroep. Het bieden van training aan deze adviseurs.*

Relatie tot het conferentiethema

De jongeren voeren hun taak uit vanuit een selfsupporting groep: ze verzamelen zelf informatie, helpen elkaar met de methodiek. Het project heeft een jongereninformatiecentrum als basis, dat ook voorziet in training, technische ondersteuning en overhead.

Projectbeschrijving

Er bellen leeftijdgenoten met vragen en problemen. Er zijn meer dan 60 jongeren telefoon adviseurs. De vragen gaan vaak over school en sociale omgeving en komen van kinderen uit vaak zwaksociale milieus. De telefoonadviseurs bieden hulp en verwerven kennis en zelfvertrouwen.

MISSS

Contactpersoon: Ljubo Raicevic
Kunaverjeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenia
Tel: +386.1.510.16.70 • Fax: +386.1.510.16.70
Email: Misss@guest.arnes.si

DE MORAAAL VAN HET VERHAAL

Uit genoemd onderzoek komt de probleemschets van de individualisering versus het conformeren aan normen en waarden van de groep. Hoe minder jongeren zich daarvan bewust zijn, hoe minder kans er bestaat dat zij zich als zelfbewuste leden van deze sociale klasse zullen profileren.

Als individu zijn ze machteloos, als groep kunnen ze macht hebben. De bestaande jongerenorganisaties, zoals scouts, trekken alleen midden- en hogere klasse jongeren. Het vrijetijdsbeleving neemt een belangrijke plaats in en wordt als groep uitgevoerd, de beleving blijft heel individualistisch. De belangrijkste les uit het onderzoek is: individualisering en een individualistisch zelfbeeld werken niet positief op de maatschappelijk beleving van erbij horen en grotere doelen voor ogen hebben. Mensen ervaren dat ze op zichzelf teruggeworpen zijn, dat maakt hen machteloos en makkelijk aanspreekbaar voor extreem rechtse groeperingen.

NIEUWE TAKEN VOOR JONGERENINFORMATIECENTRA

De conclusies voor werking van de jongereninformatiediensten:

- Jongereninformatiecentra moeten actief jongeren benaderen en structuur bieden voor activiteiten die jongeren aanspreken; dit gebeurt in samenwerking met het netwerk en is bedoeld om vereenzaming tegen te gaan. Bovendien stimuleert het wellicht een nieuw, emancipatorisch klassenbewustzijn.
- Houd jongeren korte termijndoelen voor ogen bij preventie activiteiten. Organiseer geen campagne tegen roken, omdat het longkanker veroorzaakt, maar omdat een meisje niet met een asbak wil kussen of met een jongen met bruine tanden. Kies doelstellingen die eigen zijn aan de doelgroep.
- Maak gebruik van beeldtaal, omdat jongeren niet gewend zijn om beïnvloed te worden via geschreven taal, maar wel via film en televisie.
- Realiseer internetaansluitingen en biedt jongeren op veel locaties de gelegenheid om te internetten, chatten en websites te maken.
- De aandacht voor verschillen in groepen jongeren bepaalt de methodische aanpak die aansluit bij hun belangstellingsfeer.
- Informatie aangereikt in jongerencentra staat in het teken van nu, uitgaande van de belangstellingsfeer van de jongeren (en niet het 'later' van de scholen).
- Informatiecentra moeten zich presenteren als onafhankelijk instellingen, die niets te maken hebben met hulpverlening of justitiële trajecten.

[3.6]

JONGERENPARTICIPATIE IN DE HUIDIGE PRAKTIJK

In 1998 organiseerde Youth Enquiry Service Perth in het kader van het ERYICA-netwerk, een conferentie (Blairgowrie, Schotland) waar ze de barrières voor jongerenparticipatie in het jongereninformatiewerk inventariseerde, samen met de mogelijke oplossingen voor die hinderpalen. De workshop wil een stap verder gaan dan inventarisatie. Men legt een link tussen denken en praten over participatie en implementatie van jongerenparticipatie na terugkomst op de eigen werkplek. Jongeren en jongereninformatiewerkers formuleren persoonlijke doelen om ondanks de barrières aan de slag te gaan met jongerenparticipatie in jongereninformatie.

In deze workshop zitten jongeren en werkers samen. Ze bestond uit twee delen.

Participatie van jongeren? Ja, maar.....?

Opdat jongerenparticipatie kan slagen, moet er ook oog en oor zijn voor de knelpunten. Stilstaan bij die knelpunten en oplossingsgericht denken kan tot succes leiden.

Kansen voor jongerenparticipatie omvatten een aantal pluspunten: plezier door samen met jongeren te werken, jongeren hebben verfrissende ideeën, zijn enthousiast en kritisch. Bovendien kunnen jongeren heel goed op professioneel niveau samenwerken, want ze hebben genoeg ervaring en kunnen zich goed uitdrukken en besluiten nemen.

X ADVISE MADE EASY

THE CHILDREN'S SOCIETY, GROOT - BRITTANNIË

Doelgroep

*Jongeren (15 -16 jaar),
Stuurgroep jongeren (14 - 20 jaar)*

Doel

*1. Het geven van advies en informatie over rechten, plichten en verantwoordelijkheden;
2. Samenwerken met jongeren om beter de vraag van de doelgroep te kunnen vaststellen.
Het geheel leidt tot een, door jongeren georganiseerde, conferentie, waar ze hun wensen en ideeën over jongereninformatie centra kenbaar maken.*

Relatie tot het conferentiethema

Jongeren hebben de mogelijkheid om in alle facetten van het informatiecentrum te participeren. Ze zijn geschoold en de effecten van de samenwerking zijn wederzijds merkbaar.

Projectbeschrijving

Een advies - informatieproject voor en door jongeren.

Het project wil de drempels naar informatiecentra verlagen door jongeren advies en informatie te laten verstrekken. De jongeren houden advies en informatie sessies op scholen en maken gebruik van laagdrempelige middelen (quiz, computer en muziek). Een stuurgroep van jongeren geeft advies over de aanpak.

Een tweede aspect is de plaatselijke advies -en informatiediensten informeren over de behoeften van jongeren door het organiseren van een plaatselijke conferentie, geleid door jongeren.

De samenwerking heeft als resultaten opgeleverd:

- voor de jongeren: vergroting van hun mogelijkheden door training, empowerment;*
- voor de werkers: meer geloofwaardigheid, authenticiteit en plezier!*
- voor de doelgroep: de opbrengst van de inzet van sleutelfiguren is groot.*

THE CHILDREN'S SOCIETY, ADVICE DEVELOPMENT PROJECT

Contactpersoon: Sarah Cheesmond

Prospect House, Muglet Lane, Maltby, Rotherham, South Yorkshire, S667JU UK

Tel: +44.1709.81.21.42 • Fax: +44.1709.79.08.63

Email: Sarahcheesmond@cs.com

Ook kunnen jongeren beter dan werkers hun eigen doelgroep aanspreken. De maatschappij heeft tevens de plicht om jongeren kansen te geven mee te werken aan een democratische samenleving.

Als knelpunten stelt men dat men jongeren niet op de juiste manier benadert en aanspreekt. Men neemt jongeren vaak niet serieus. De achterban van jongeren werkt ook tegen door de participerende jongeren uit te lachen. Werkers daarentegen hebben een negatief beeld over de inzet en de capaciteiten van hun doelgroep. "Ze gaan liever uit, ze nemen geen verantwoordelijkheid of hebben geen tijd". Het kost veel energie en tijd om met jongeren te werken en het resultaat is heel minimaal. Werkers doen het werk zelf sneller en beter.

Als ik thuiskom dan ga ik aan het werk met...

In de tweede ronde heeft iedere jongere en jongereninformatiewerker een persoonlijk stappenplan gemaakt om na de conferentie mee aan de slag te gaan. Deze plannen zijn geordend en samengevat.

Op het gebied van **productie van informatiemateriaal** kwamen ideeën naar voren zoals: een internationaal educatie programma organiseren; nieuwe materialen en methodieken ontwikkelen gebaseerd op sociaal niveau, culturele achtergrond enz.; jongeren organiseren in een focusgroep en materialen beoordelen; jongerenraden betrekken in het werk door bijv. samen een site te maken (een wegwijzer in jongerenparticipatie of een site met informatie); een experiment opzetten met jongeren in de rol van informatiewerkers en een debat zoals in de workshop organiseren.

Op het gebied van **overdracht van informatie** waren er voornemens om: jongeren uit te wisselen; de uitkomsten van deze conferentie terugkoppelen en een eigen methodiek ontwikkelen; een onderzoek uitvoeren om de manier waarop jongeren informatie willen ontvangen te inventariseren; vrienden inlichten over de mogelijkheden; met het project jeugdadviseurs beginnen; jeugdpanel en tenslotte jongerenparticipatie als taak in de functie van jongerenwerkers opnemen.

Op het gebied van **organisatie van jongereninformatie en jongerenparticipatie** kwamen ideeën naar voren zoals:

- Jongeren betrekken bij teamvergaderingen, presentaties en gemeenteraadscommissies, adviesgroepen enz.;
- Voorbereiden dat jongeren meer besluiten mogen nemen (proces transparant maken en open voor jongeren) door te inventariseren waar de grenzen liggen wat betreft participatie;
- Afspraken vastleggen en voor iedereen begrijpelijk en inzichtelijk maken;
- Als werker een andere plaats innemen in het werkproces;
- Op een professionele manier, met een goede mix van rollen, een raamwerk maken om jongerenparticipatie aan op te hangen;
- Een nationaal onderzoek opstarten, waarbij men een onderscheid maakt tussen een stedelijke en een plattelandsomgeving.

Uit de plannen kwam er nog een item naar voren, namelijk **participatie van jongeren bij de werving**. Ideeën daarover waren het belonen van jongeren voor hun vrijwilligerswerk door bijvoorbeeld het uitreiken van een certificaat; langdurig werklozen van 16-20 jaar inzetten in een jongereninformatiecentrum; jongeren die al participeren in het JIC, ieder twee andere jongeren laten werven; jongeren tijdens een informeel weekend laten praten over de problemen uit de regio en daarna vragen om mee te werken de situatie te verbeteren; redenen waarom jongeren het project verlaten inventariseren; de motivatie van jongeren verhogen door voorbeelden te tonen van participatie uit verschillende landen; snel reageren als jongeren willen insteken, en als laatste noemde men: een artikel schrijven over de conferentie.

X VRIENDSCHAP ALS PREVENTIE + JEUGDADVISEURS*IN PETTO, BELGIË + JIP ZOETERMEER, NEDERLAND***• Doelgroep***Jongeren (15 - 19 jaar), die hun eigen achterban informeren en adviseren***• Doel**

- 1. Het coachen van de doelgroep om hun achterban te informeren, te ondersteunen en indien nodig bij de professionele hulpverlening te introduceren;*
- 2. Het krijgen van feed-back op de het functioneren van informatie -en advieswerk;*
- 3. Het verzamelen van informatie over nieuwe trends in een doelgroep. Het coachen van de doelgroep om hun achterban te informeren, te ondersteunen en indien nodig bij de professionele hulpverlening te introduceren*

• Relatie tot het conferentiethema*Jongeren informeren jongeren. De communicatie tussen de jongeren en de informatiecentra.***• Projectbeschrijving**

De jeugdadviseurs vormen een belangrijke schakel tussen de professionele werkers en de jongeren. "Jeugdadviseur zijn" is geen functie maar een informele 'rol'. De jeugdadviseur is in de eerste plaats een jongere onder jongeren. Het zijn dus ook niet noodzakelijk jongeren die een leidinggevende taak hebben, zoals vertegenwoordigers in de leerlingenraad of leid(st)ers van de jeugdbeweging. De jeugdadviseur is de "gewone vriend(in)" die begaan is met zijn/haar vrienden en attent is voor hun vragen en problemen.

Het project verschilt nogal van traditionele vormen van 'peer-education'. Dit heeft ook te maken met de nauwe verwevenheid van het project met het jeugdwerk: het 'informele', de vrije tijd context; het spontane en de autonomie van de jongeren (zij beslissen wat en hoe). De interactie kan plaatsvinden in "natuurlijke situaties": in het café, in het jeugdhuis, op straat, tijdens de pauze op school. Elke preventieboodschap wordt zo mogelijk verbonden met de plaats waar het risicodrag zich voordoet.

IN PETTO**Contactpersonen: Johan Bertels / Robrecht Siera****Diksmuidelaan 50, 2600 Berchem, Belgium****Tel: +32.3.366.15.20 • Fax: +32.3.366.11.58****Email: Johan@inpetto-jeugddienst.be****JIP ZOETERMEER****Contactpersoon: Fietje Schelling****Amsterdamse Veerkade 17a, 2512 AG Den Haag, the Netherlands****Tel: +31.70.36.55.930****Fax: +31.70.360.76.49****Email: Den Haag@jip.org**

JONGERENINFORMATIEWERK IN DE TOEKOMST

De opdracht voor deze workshop luidde als volgt: hoe ziet een jongereninformatiecentrum anno 2010 eruit? Het jongereninformatiecentrum voldoet aan de volgende criteria: het past naadloos in de tijdgeest van 2010, jongeren zijn bij alles actief betrokken en het centrum past in elk Europees land. Presenteer de vorm van het jongereninformatiecentrum op een leuke manier aan de conferentiepubliek passend bij 2010. De workshops waren doelgroepgericht, dat wil zeggen apart voor jongeren en werkers.

Het Jongereninformatiecentrum 2010 volgens de jongeren

- Er zijn veel meer informatiecentra.
- Informatie is heel dicht bij de jongeren, iedereen heeft internet.
- Iedereen gebruikt computers ingebouwd in je lichaam.
- Scholen hebben en geven veel meer informatie van goede kwaliteit: ze hebben een eigen informatiecentrum, minstens één lesuur per week kan je daar met je groep zeker gebruik van maken. Jongeren krijgen op alle niveaus meer inspraak.
- De overheid spreekt jongeren automatisch aan.
- Jongeren hebben invloed in hun gemeente.
- Er is een jeugdparlement op nationaal en internationaal niveau; zij besteden aandacht aan preventie - activiteiten en wereldproblematiek.
- Deze parlementen hebben een nauwe relatie met de JIC's.
- Er zijn media alleen voor jongeren, zoals tv en radio.
- Er zijn cultuuruitwisselingen met de buurlanden door samenwerking, bijvoorbeeld in een musical of een ander groot project.

Het Jongereninformatiecentrum 2010 volgens de jongereninformatiewerkers

ACTIVITEITEN:

- Vindplaatsgericht werken
- Aantrekkelijke programmering: ticketverkoop popconcerten; kortingskaarten op aantrekkelijke artikelen, evenementen organiseren
- Op basis van een behoefte-inventarisatie activiteiten ontwikkelen
- Gebruik maken van de methodiek peer-education
- Geven van workshops over gevraagde thema's, geleid door jongeren

VAARDIGHEDEN PERSONEEL

- Makkelijk aanspreekbaar, gastvrij
- Flexibel, ook in werktijden
- Praat begrijpelijk en duidelijk voor jongeren, maar geen jargon
- Betrouwbaar

DIVERSITEIT IN HET TEAM

- Verschillende specialismen
- Jonge werkers en als ze oud zijn: dan toch jong van gedachten!
- Goede communicatievaardigheden
- Ondersteuning en coaching van jongeren; gevoelig voor de behoeften van jongeren die denken nergens bij te horen.
- Een beetje gek / un peu de folie / crazy!

LOCATIE / FYSIEKE RUIMTE

- Laagdrempelige voorziening
- Vrij Internet gebruik
- Selecteren van informatie op jongerentaal en vormgeving volgens vastgelegde criteria

X NETSURFER 2*JIP ROTTERDAM, NEDERLAND*

- **Doelgroep**
Jongeren zonder werk en / of dagbesteding, als gevolg van een afgebroken opleiding of hun maatschappelijke positie.
- **Doel**
Het bereiken van de doelgroepen door het bieden van een laagdrempelige informatievoorziening op de vindplaats van de jongeren, die de mogelijkheid biedt om zelfstandig te zoeken naar informatie middels internet
- **Relatie tot het conferentiethema**
Het project is uitgevoerd door en voor jongeren en maakt gebruik van interactieve communicatiemiddel in een mobiel informatiecentrum.
- **Projectbeschrijving**
Deze informatiebus, die buiten te bezoeken was en geen deel uit maakte van de workshops, is een mobiel informatie punt en een mobiel internetcafé. De bus rijdt al sinds 1988 als mobiel JIP. De informatie -en advies functie maakt nog steeds onderdeel uit van het aanbod. Daarnaast zijn er internetaansluitingen gerealiseerd, computers toegevoegd en financiers gevonden. Technische problemen werden opgelost en de bus voorziet, met name de doelgroep kansarme jongeren, van de mogelijkheid internet te gebruiken en te zoeken naar informatie. De ondersteuning wordt door andere jongeren geboden, die daarvoor zijn getraind. Zij weten wat jongeren interessant vinden en leren ze de kneepjes van het Internet gebeuren. Populaire onderwerpen zijn: werk, scholing, muziek, chatten en spelletjes spelen. Het bereik in 8 maanden was 485 jongeren, wat neerkomt op 23 jongeren in 4 uur tijd.

STICHTING JIP ROTTERDAM**Marc Boes****Mathenesserlaan 173, 3014 HA Rotterdam, Nederland****Tel.: 0031 104365730****rotterdam@jip.org****X POINT INFORMATION COMMUNAL (PIC)***SERVICE NATIONAL DE LA JEUNESSE, LUXEMBURG*

- **Doelgroep**
Jonge werkelozen uit de gemeente waarin het PIC is gevestigd.
- **Doel**
Het verspreiden van nationale, internationale en jongereninformatie en het creëren van een pek waar jonge werkelozen kunnen werken.
- **Relatie tot het conferentiethema**
Jongeren verstrekken informatie aan jongeren in een informatiecentrum.
- **Projectbeschrijving**
De PIC's zijn gemeentelijke informatiepunten en bijkantoor van het Nationale Centrum voor Informatie en Jongerenuitwisseling. Zij zitten in verschillende gemeentes van Luxemburg. Er wordt nationale en algemene informatie verstrekt door jongeren. De informatie wordt geselecteerd, aangepast op de doelgroep en gepresenteerd in de Sg. Carrousel, die veel informatie bevat (ook samengevatte info over belangrijke thema's) De jongeren werken als peer groep en zijn jonge werkelozen, met een tijdelijk contract. Zij worden getraind in de methode "Learning by doing" en is dus heel praktijkgericht. Zo worden jongeren voorbereid op een complexe baan.

SERVICE NATIONAL DE LA JEUNESSE**Contactpersoon: Raymonde Muller****16 Place de la Gare, 1616 Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg****Tel: +352.47.86.481 • Fax: +352.46.41.86****Email: raymonde.mueller@snj.lu**

ORGANISATIE /MANAGEMENT

- Zorgdragen voor gebruik diverse methodieken (zoals face to face counselling)
- Duidelijke afspraken binnen het netwerk; contacten over ontwikkeling van jeugd-beleid op bredere schaal
- Vaststellen van minimum kwaliteitseisen ook in een Europees handvest
- Faciliteren van jongerenparticipatie op lokaal niveau
- Regelmatig evalueren en bijstellen.

[3.8]

DE AFSLUITENDE BIJeenKOMST

Om deze bijeenkomst voor te bereiden bundelden we suggesties, discussiepunten, pro-en contrapunten, genoemde stappen en ideeën in enkele stellingen. Deze uitspraken stelden we plenair aan de orde in de vorm van een talkshow, verzorgd door JIP Rijnwaarden uit Nederland (één van de piloot projecten) en de dagvoorzitter.

Hieronder volgt een thematische samenvatting van vragen en reacties uit de zaal:

MAATSCHAPPELIJK BELANG

Jongeren functioneren beter in de maatschappij als ze kunnen deelnemen aan het maatschappelijk proces. Dit is geen modeverschijnsel, maar een noodzaak. Jongerenparticipatie leidt tot mentaliteitsverandering in de maatschappij. Zonder jongeren is er geen toekomst.

DESKUNDIGHEID VAN JONGEREN

Jongeren willen zelf geen expert worden, ze moeten niet alles doen, professionals blijven nodig. Jongeren kunnen meer dan participeren in de productie van informatie-materialen, ze kunnen ook participeren in de structuur van een informatiecentrum en het proces van het werk dat daarmee samenhangt.

METHODISCHE ASPECTEN

Het is een kans om jongeren andere jongeren te laten informeren, bijvoorbeeld door middel van jongerenraden. Het werkt kwaliteitsverhogend, want jongeren weten wat andere jongeren interesseert. Jongeren inzetten in het jongereninformatiewerk kun je vergelijken met startende spelers in een voetbalteam: ze zijn goed, maar het zijn nog geen ervaren spelers. We geven ze bagage mee zodat ze zichzelf en elkaar opvoeden tot professionals.

De meeste conferentiedeelnemers zijn enthousiast en positief kritisch over het participeren van jongeren. Deze houding biedt de mogelijkheid om participatie kwalitatief goed op te zetten en de voorwaarden te benoemen.

WAT ZIJN DE EXTERNE VOORWAARDEN VOOR JONGERENPARTICIPATIE?

De interne voorwaarden zijn voor iedereen anders en dus te divers om plenair te bespreken. De externe voorwaarden kan men wel benoemen. Op basis van de voorwaarden kan men een methodiek ontwikkelen.

NETWERK

Als netwerkparticipanten voor het jongereninformatiewerk noemt men instellingen voor jongerenwerk, jongerenraden, scholen en bibliotheken. Jongereninformatie als activiteit van de jongerenraden beoordeelt men als heel sterk, omdat het een wisselwerking heeft: de overdracht van informatie naar jongeren is optimaal en jongereninformatie faciliteert op deze manier jongerenparticipatie.

De interactie tussen participatie en informatie schept een pro-actieve situatie, die men kan gebruiken om van gedachten te wisselen en het netwerk te activeren.

Een jongereninformatiecentrum hoort thuis in het jongerenwerk en hoeft geen aparte winkel te zijn. Vindplaatsgericht werken brengt jongereninformatie op de plek waar de jongeren om informatie vragen. De school is een prima vindplaats.

X INFORMATION SHOP FOR YOUNG PEOPLE*PENARTH YOUTH PROJECT, GROOT-BRITANNIË*

- **Doelgroep**
Jongeren in Penarth (Wales)
- **Doel**
 1. *Het samenstellen van een groep jongeren die gemotiveerd is om een faciliteit op te zetten voor de doelgroep. Zoals een informatiecentrum;*
 2. *Het vaststellen van de vraag van jongeren door ze zelf te betrekken bij het besluitvormingsproces*
- **Relatie tot het conferentiethema**
Jongeren hebben vorm gegeven aan de vraag die ze bij hun achterban hebben onderzocht.
- **Projectbeschrijving**
*Een project door jongeren voor jongeren met als onderdelen een Information shop en Youth zone, een jongerencafé.
De informatie, over alle jongereninformatie onderwerpen wordt gegeven door jongeren en vrijwilligers, die speciaal zijn getraind. Een sterke kant is de inzet van een gebruikers groep: ze ontmoeten elkaar maandelijks en nemen besluiten over de themagebieden. Het management van de instelling neemt aanbevelingen over. Er zitten 2 leden van de gebruikers groep in het management team en omgekeerd zit er een lid van het managementteam als waarnemer in de gebruikers groep.*

Penarth Youth Project**Contactpersoon: Mick Conroy****1a Stanwell Road, Penarth, Vale of Glamorgan, Wales CF64 2EZ, UK****Tel: +44.29.2040.53.05 • Fax: +44.29.2040.52.05****Email: Penarthyouthproject@hotmail.com****X REGIONAL YOUTH PROJECT***YOUTH COUNCIL OF KOKKOLA, FINLAND*

- **Doelgroep**
Jongeren (15 - 25 jaar)
- **Doel**
Het ontwikkelen van jongereninformatie en andere diensten voor de jongeren in vier steden
- **Relatie tot het conferentiethema**
De jongeren voeren het project zelf uit.
- **Projectbeschrijving**
*De eerste stap in het west-finse project was erop gericht om jonge deelnemers een overzicht geven van wat jongeren informatiewerk inhoud. In een tweede stap stond het motiveren van de jongeren centraal om in hun eigen stad/dorp jongereninformatiecentra op te richten.
Nu deze informatiecentra opgericht zijn, is de derde stap de ontwikkeling van samenwerking tussen de groeperingen en jongeren die overblijven en toekomstplannen maken en verwezenlijken. Twee van de overblijvende jeugdgroeperingen zijn enorm actief en hebben gemeenschappelijke plannen voor een project.
Voor de professionelen die aan het project meewerken is het belangrijk hulp te krijgen van de jongeren; zij zijn het belangrijkste "werkinstrument" en kennen hun eigen behoeften.
Voor jongeren is belangrijk te kunnen meewerken aan het jongereninformatiewerk dat een belangrijke rol speelt in hun leven en toekomst.*

Regional Youth and Counseling Centre**Contactpersoon: Mika Piëtälä****Torikatu 13, 67100 Kokkola, Finland****Tel: +358.6.831.32.64 • Fax: +358.6.831.32.64****Email: mika.pietila@educa.kpnet.fi**

KWALITEIT

Een JIC moet levendig zijn, gebaseerd op de werkelijke behoeften van jongeren. Het mag geen paradepaardje van een instelling of een illustratie van de effectiviteit van een jongerenraad zijn.

EDUCATIE METHODIEKONTWIKKELING

Jongereninformatie als werksoort en vindplaatsgerichtwerk schat men niet altijd naar waarde. Vaak waardeert de omgeving pas als er hulpverlening aan te pas komt. Jongereninformatie is geen jeugdhulpverlening. De methodiektraining moet hierin vanaf het begin heel duidelijk zijn.

Andere aandachtspunten zijn:

- methodieken moet men baseren op respect voor en autonomie van jongeren;
- jongereninformatie is intermediair tussen de lokale overheid en de jongeren. Jongeren vinden soms dat men ze niet serieus neemt. Ambtenaren zijn soms bang voor contact met jongeren, omdat ze denken dat jongeren onvoorspelbaar zijn;
- jongereninformatiewerkers kunnen bewegingen in het netwerk van het jongerenwerkveld signaleren. Ze kunnen verantwoordelijkheid nemen in het netwerk: ze brengen bijvoorbeeld structuur aan zodat men een lange termijnplanning kan maken;
- jongereninformatiewerkers wisselen kennis en activiteiten uit binnen het netwerk.

CONCLUSIE

Ja, jongerenparticipatie is een opdracht van het jongereninformatiewerk. Positionering van jongereninformatie is heel belangrijk. Het gebeurt daar waar jongeren zijn en daarmee bepalen jongeren waar de overdracht van informatie plaatsvindt. Ook bepalen zij mee hoe men werkt. De instellingen in het netwerk moeten goed samenwerken en de contacten moeten ze zorgvuldig onderhouden;

Jongerenparticipatie is naast een opdracht en een methode, vooral een kans voor jongereninformatie om jongeren te betrekken en het netwerk te verbinden.

Reflecties op de conferentie

NICO MEISCH (VOORZITTER VAN ERYICA):

Jongerenparticipatie is actueel, een fundamenteel aandachtspunt in de maatschappij, omdat jongerenparticipatie bijdraagt aan veranderingen in die maatschappij.

Oog in oog met jongeren kunnen we constateren dat de relatie volwassene - jongere niet van educatieve aard is (de volwassene leert de jongere iets). Nee, de jongere is autonoom en draagt zijn eigen verantwoording. Daarmee komt de relatie op het niveau van werkelijk samen - werken.

Tijdens deze conferentie is gelukkig niet de fout gemaakt om vast te stellen dat er géén verschillen zijn tussen volwassenen en jongeren. Die zijn er namelijk wel door de verschillende rollen die jongeren en volwassenen op zich nemen. Desondanks kunnen jongeren en volwassenen als partners samenwerken.

De uitkomsten van deze conferentie zullen we meenemen naar de algemene ERYICA vergadering, volgend op de conferentie. Daar zullen we de resultaten integreren in de visie van ERYICA en zullen we voorstellen doen over de realisatie van de ideeën, want die vragen om een goede praktische vertaling.

RAYMONDA VERDIJCK (BENELUX-WERKGROEP JEUGD):

Mevrouw Verdijck kreeg een goede indruk van wat zich op deze conferentie afspeelde. Zij wil twee zaken benoemen. Als eerste het organisatorische aspect van de conferentie. Het organiseren van een congres met 5 partners in 3 landen is volgens haar een prestatie. Deze conferentie ontstond na een proces van 2 jaar voorbereiding en leverde verrassend leuke resultaten op. Zoveel jongeren en volwassenen samenbrengen is al jongerenparticipatie op zich!

Als tweede wil zij iets zeggen over het seminar zelf. Jongereninformatie en jongerenparticipatie hebben een wisselwerking op en dragen bij tot elkaar. Daarvan zijn er genoeg voorbeelden genoemd. De discussie over de besluitvorming bij relevante zaken: door wie gebeurt dat? Deze vraag impliceert al de aanwezigheid van jongeren.

Raymonda Verdijck geeft aan dat de Benelux jeugd groep zich verder zal bezighouden met jongerenparticipatie en jongereninformatie met als aandachtspunten de

toegankelijkheid van de jongereninformatiecentra voor iedereen, vooral de kansarme jongeren, de methodiekontwikkeling jongerenparticipatie in brede zin (concreet en niet gekenmerkt door formalistische structuren), het vernieuwende karakter en jongeren als partner in het geheel. De Benelux groep jeugd gaat nu aan het werk met de conclusies en denken aan een volgend seminar in 2001.

Eigen reflecties

We nodigen u uit om uw eigen reflexies aan ons door te geven.
Wat vindt u van dit werkboek? Heeft het u geïnspireerd? Wat zijn uw verdere plannen op het vlak van jongerenparticipatie?

Stuur uw reactie door per fax, post of e-mail naar:

ERYICA - European Youth Information and Counselling Agency
101, quai Branly, F-75740 Paris Cedex 15, France

e-mail: sgeryica@aol.com
telefoon: +33 144.49.13.26
fax: +33 140.56.36.14
website: <http://www.eryica.org>

Bijlagen

BIJLAGE 1

Jongerenparticipatie, jongereninformatie en innovatie

LEZING JAN LAURENS HAZEKAMP (VOLLEDIGE ORIGINELE TEKST)

1. Introduction of the theme

For five years I have been manager of an intensive cooperation between the Netherlands and the Russian Federation in the field of youth care and juvenile law innovation. This intensive working together between the Dutch and Russians gave the Russian experts the possibility to profit from our democratic traditions in the youth care system.

The Dutch Ministry of Foreign Affairs paid for the programme under the title of 'MATRA/ societal transformation' that stands for a transformation from a communistic to democratic society.

For me it was quite a shock to realize that -although there exist a Dutch democratic tradition for centuries- there actually was not a great difference between Russia and Holland in the way young people are being seen and stereotyped.

During communism it was not done to encourage young people to voice their personal opinions - that could even be dangerous-, but up to now in my own country I can't say that young people are active partners in our democratic institutions. In my own practice I hear most young people say: they won't listen to us! They won't take us seriously! Do Dutch professionals also feel threatened by the idea of young people having a real say in policy matters?

Generally speaking in the Russian and the Dutch culture young people are considered to be adolescents, a special species of mankind, set apart from official society: they are seen as pupils who have to prepare themselves for an adult future and as 'objects' of services and youth policy.

They are hardly being spoken to as citizens and partners with their own ideas and opinions, with their own expertise. That's really weird.

2. Gap between intentions and reality

Fortunately in recent years youth participation under the influence of the Council of Europe had a high priority in Dutch youth policy. Boys and girls should be more involved in decisions being made about their lives. In the past decade the national government enacted laws which oblige schools, welfare institutions and the youth care system to organize participation in their own way for their target groups to have a say in policies and programmes.

But this is easier said than done.

Young people don't know how to do it, how to discover or how to create the channels along which policy in schools, leisure time, urban planning, social welfare services can be influenced.

But if you ask them - whether they are of high or low educational stream, Dutch or other ethnic origin, boy or girl - 'will you have a say in decisions which regard your life?', the majority say wholeheartedly yes, of course! That is not the problem, the problem is how to give them chances to do it in their own way!

Two weeks ago I attended an international seminar 'Learning democracy, youth participation' in Hannover on the Expo territory. That seminar which had been organized for scientists, policy makers, youth workers and young people (the last category unfortunately were not present), demonstrated to me in the here-and-now what the problem is. The main line was: how can we empower young people to participate in our institutions; how to involve and adapt them to our policy practices. And that is exactly where the bottleneck is indeed.

If we really want to take young people seriously in our democratic processes then we have to change something in our adult attitudes and organization cultures.

3. Illustrations of the bottlenecks

I will illustrate what I mean with some examples:

- A. CONGRESS NOORDWIJKERHOUT; YOUTH CARE PROVINCE ZUIDHOLLAND.
150 adults; 24 young people (Dutch and ethnic origin; youth panel
Entrance: young people in the cellar 'over there'
Dinner: separate, different qualities
Warning: no interruptions in the adult working groups
Practice: adults interrupted panel preparation young people
Stereotype: young people are troublemakers

B. DISCUSSION WITH RED CROSS ABOUT THE PROBLEM OF AN INCREASING SHORTAGE OF YOUNG VOLUNTEERS.

Question: young people in the board?

Reaction: a young person in the board? My god

Stereotype: young people are incompetent

C. DEPUTIES OF PROVINCE OF DRENTE; MEETING WITH YOUNG PEOPLE, RESEARCH ABOUT RACISM/DISCRIMINATION.

Afterwards: no contacts; young people isolated, deputies shouldering together, self-satisfied 'we did talk to young people!

Stereotype: lip service is not a problem

I think it is not necessary to explain these examples: the denial of the competence of young people; treating them as a people of lower rank; no interest in young people as equal and competent partners.

Many adults feel uncertain and uneasy in the company of young people outside their professional relations of teacher/pupil; social worker/client; police/deviant young person and that's why they stick to traditional routines and codes.

4. A new perspective

How to manage it differently? How to involve young people in policy and decision making as equal partners with their own valid styles, codes and routines? What is our challenge? And the challenge of Youth Information Centres in particular?

Youth Information Centres are an intermediary between society and young people: they inform young people about chances and possibilities in society, they enable them to be independent, making choices for themselves.

How to involve young people in policy matters and the offer of the YIC's? How to reach young people who up to now are not contacted and -on first sight- not interested. How to make the information more fitting?

And -may-be- how to offer young people the opportunity to tell the YIC's about their lives, their interests and wishes, and how to give the YIC's the position to be a channel for young people for a better democratic position of young people in society?

It is my strong belief that the often-heard question 'give us some methods to involve young people in our organization' has to be distrusted.

It generally means: 'we will add a new instrument to our professional repertoire and we will use that as professionals as masters of the method'. It also means that use of that method will not change our professional procedures, codes and attitudes.

And thus it is my strong belief that adults and their organizations have to learn how to cope with young people as partners in their work, in their professions, in their organizations and in their politics. That needs a change of culture, and that is not so easy.

Example of Patrick; young man without formal education, a boy from the streets with a criminal background, peer educator of young people on the streets: 'boys and girls are not the problem, but the adults, they have to learn, and they do that slowly, slowly, very very slowly!

5. Examples of promising practices

If we really want to cooperate with young people as partners, working together in our institutions such as the youth care system, the church, the school, the local government and of course the Youth Information Centres, then we need a new perspective. It is not enough if you ask them in classical interviews, surveys and panels what their wishes and opinions are.

In that case only the professionals will profit from the new information about the young generation; they can do what they like with the information: to do something or to do nothing what often is the case. It will leave young people behind, as an 'object' and used as a sheer provider of information. It won't empower them indeed to influence the professional routine, the decisions to be taken, the quality of the offer of the institutions.

It is my strong belief, already evidence-based in my own research practice in the Alexander Foundation, that young people need an empowered position in working together with professionals, policy-makers and politicians. Becoming a researcher on a temporary basis can give them that empowered position. Doing research such as developing questionnaires, executing individual and panel interviews, interpreting the results, provides young people with knowledge. They become experts to whom professionals must listen. And young people like to do it on a voluntary basis, they appreciate being able to talk with their peers as a researcher about life issues and they feel competent to address authorities and organizations.

One example: a Cape Verdian Migrant Youth Organization in Rotterdam conducted research on the position of their peers at-risk, peers with a bleak future. These Young Cape Verdians- so to say- caught young Cape Verdians in coffee

shops, youth centres and on the street. They interviewed them and held panel discussions in varied situations. The results were impressive, and established the Cape Verdian Youth Organization as a strong influence upon the local authorities: they presented their research results to professional and political audiences and were consultants to local officials. All this resulted in many projects and facilities for and with Cape Verdian youth.

This example makes it clear that from the role of young researcher naturally other roles comes forth, in the first place that of consultant, but also as decision maker, planner or inspector.

An example of young people as researcher/consultant

Dutch volunteer organizations like the Red Cross are increasingly noticing that young people are not willing to join there as a volunteer. The question is what are the barriers in the volunteer organizations that prevent young people from participating.

A research programme has been initiated in which a few young volunteers conduct interviews and hold panel discussions with other young volunteers and potential young volunteers. On the basis of these findings a training programme enables the young researchers to act as consultants to directors and members of the Board of volunteer organizations in order to make those organizations more accessible and attractive to young people. The young consultants perform their consultant's role in so-called Flying Teams, each consisting of three members who held consulting sessions within volunteer organizations. This approach has been successful.

Adults were surprised, impressed and sometimes confused and ambivalent to be confronted with young people who confront them with their own shortcomings, give them home work and advice them to do it differently and make a planning with them. It gives a very different perspective on working together!

An example of young people as researcher/inspector

The traditional offer of youth care, especially in residential settings is standardized: the problems of clients are diagnosed and interpreted from the view of the specialized institution, the boys and girls have to fit with the offer; in general there is no question of a dialogue with clients, no partnership with professionals which would help to adapt the offer to the needs of the young people and to improve the quality of the offer with help of the feedback of the young inhabitants of institutions.

The official Inspection of Youth Care inspects the youth care system, and especially the treatment of young people, their aim is to a certain that everything is okay, correct and of good quality.

But it is very interesting, besides the official Inspection of Youth Care to facilitate young people themselves to inspect also the quality of the care institution. That will produce a richer view about the reality of daily practice.

The Alexander Foundation developed a method with which inspection teams on a voluntary basis are formed -consisting of ex-young clients from the institutions. They interview present clients, they perform panels with clients, they interpret the results and after that they present the results to staff and board.

The young people involved are enthusiastic about this approach:

one boy said 'finally we are listened to and get some influence' and a young ex-client-researcher literally said 'we can see in their shoes'!

And afterwards for the group leaders it is quite an experience to meet young clients as their advisors who can give such a balanced view: against their expectations. Then a process of true partnership can start.

To empower young people to become a young researcher and consultant, requires a collaboration of skilled professionals trained and experienced in working together with young people. Those professionals have to facilitate young people, have to find a balance between their own input and the input of the young people, have to create an atmosphere of learning and having fun at the same time. Coaching and training of boys and girls in research, consulting and inspecting practices is always a necessity, as well as writing first drafts of questionnaires, analyses and reports.

In this respect a very promising development in the Netherlands is that young experienced peer educators from all kinds of sectors such as education, youth care, sports, film, theatre, local youth policy soon will have a meeting. One of their aims is to develop a programme in which they can support young people to take an empowered position in youth participation. As a member of the Dutch national Forum for Democratic Development, a Forum to stimulate innovative initiatives in the field of democracy, I am promoting the power of peer educators as researchers, decision makers, consultants and planners in youth participation.

Peer educators as trainers of young people give the guarantee that youth participation will not stay dependent upon the goodwill and the political agenda of individual adults.

A final remark: Apart from the improvement to your own work activating youth to invite them to participate in your professional work not only mean that young people

learn about democracy. But it also means learning democracy together: to be active with young people as partners: a two-sided process.

Back to the Youth Information Centres I hope you will take the opportunity to work out in the work

shops in what ways young people as researchers, consultants inspectors and decision makers can contribute to an improvement of the functioning of the Youth Information Centre:

- To improve the quality of the information by involving young people as researcher and consultant in the information process;
- To take care that the information will be better suited to the needs of different cultures of young people, also to the up-to now- unreached young people
- To enrich the function of the Centres amidst the local community, that means to take the mandate as Youth Information Centre to promote youth participation in the local youth policy, to stimulate local authorities and representatives of institutions to involve young people as researcher, consultant and decision maker in the local community.
- To criticize the functioning of the Youth Information Centres in a constructive way to let young people inspect the quality of them.

At any rate it is necessary to support young people in these roles by sharing your experience as professionals, in them doing research, consultancy, policing and controlling the quality of your work.

BIJLAGE 2

Informereren door te organiseren, nieuwe uitdagingen voor de jongereninformatiecentra

EEN LEZING VAN PROFESSOR KOEN RAES (VOLLEDIGE ORIGINELE TEKST)

Om na te gaan welke veranderingen zich opdringen in de werking van jongereninformatiecentra is het vooreerst van belang te weten welke veranderingen in waarden, perspectieven, levensstijl en belangstellingssferen zich bij de doelgroep(en), in casu de jongeren in onze postmoderne samenlevingen hebben voorgedaan.

1. Jongeren zijn schoolgaande wezens

Vanuit sociologisch oogpunt gezien zijn jongeren, veel meer dan vroeger, in onze (post)moderne samenlevingen mensen die naar school gaan en voor wie dat schoolgaan, maatschappelijk gezien, hun belangrijkste activiteit is. Jongeren zijn pedagogische projecten. In die zin zijn mensen een steeds langere periode van hun leven 'jongere'. Liepen in België in 1960 16% van de twintigjarige jongens en 7% van de twintigjarige meisjes nog school, dan is dit momenteel reeds meer dan 50%, met zelfs enige voorsprong voor de meisjes. Naar school gaan betekent doorgaans ook; afhankelijk zijn van ouders voor het levensonderhoud enerzijds en nog thuis wonen anderzijds. Inderdaad; jongeren wonen ook steeds langer nog bij hun ouders in. Dat heeft niet alleen met die langere scholingstijd te maken maar ook met het gegeven dat er vandaag, in tegenstelling tot de zestiger jaren, geen sprake meer is van een 'generatieconflict'. Het verlangen om de leeftijd van de volwassenheid te bereiken en om het ouderlijke huis te kunnen/mogen verlaten, dat zo kenmerkend was voor de jongere generatie in de jaren zestig, is thans quasi verdwenen. Waarom zou men ook? Men heeft er zijn natje en zijn droogje, men heeft er een eigen kamer (en ouders kloppen op de deur, wanneer ze binnen willen), het lief mag blijven slapen enz. Terwijl de waarden en normen (betreffende gezagsaanspraken, 'premaritale seks', de positie van de vrouw, de legitimiteit van oorlog voeren enz.) van ouderen en jongeren in de zestiger jaren radicaal tegenover elkaar stonden is dat vandaag heel wat minder het geval. Ouderen en jongeren delen dezelfde waarden en normen, zij het dat die bij de jongeren wat meer zijn geprononceerd. Indien er conflicten optreden tussen ouders en jongeren (over de schooluitslagen, het zakgeld, de vrije tijdsbesteding) dan hebben die conflicten eenzelfde waardenbasis, die wel een andere invulling kan krijgen.

2. Klassenverschillen tussen jongeren

Er zijn wel grote verschillen tussen de waarden en normen van jongeren uit het ASO en van jongeren uit het beroeps- en technische onderwijs, of tussen de waarden en normen van jongeren en van hun leerkrachten. Jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs denken over het algemeen meer autoritair, zijn etnocentrischer en voor strengere bestraffing en hebben een veel geringer vertrouwen in de politieke instellingen dan jongeren uit het algemeen secundair onderwijs. Terwijl beide niet erg veel vertrouwen hebben in de politiek zal zich dat bij jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs vooral uitdrukken in sympathie voor het stoere, tegen het establishment gerichte discours van extreemrechts, terwijl jongeren uit het ASO het groene gedachtegoed meer zullen waarderen als een alternatief. Betekenisvol is ook dat ondertussen 10% van de jongeren zonder schroom van zichzelf erkennen dat ze racist zijn, waaruit blijkt dat het taboe dat sedert WO II hierop rustte (en leidde tot het fameuze 'ik ben geen racist, maar...') stilaan erodeert.

3. Eenzame jongeren

Door de dalende gezinsgrootte, de flexibilisering van de arbeidsregimes die ook de gezinstijd hebben aangetast en door het verdwijnen van een openbaar domein waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, maar ook door de ideologie van de wilsovereeniteit (zie verder) zijn er behoorlijk wat jongeren die vereenzamen in een wereld waarin zij de ervaring hebben dat niemand hen begrijpt. En iedereen weet dat er een sterke correlatie is tussen de existentiële ervaring 'door niemand gemist te worden' en zelfdoding. De zelfdodingcijfers zijn weliswaar enigszins gestabiliseerd, maar dan toch op een vrij hoog peil. Veel jongeren zijn depressief of melancholisch in een wereld die hen kennelijk geen zin meer aanreiken kan. Vooral jongeren die weinig assertief zijn dreigen in een isolement te belanden en/of het voorwerp te worden van pesterijen waardoor ze nog verder in een spiraal van vereenzamingsprocessen terecht komen.

4. Onbeholpen jongeren

Omdat men heel wat omgangsvormen en beleefdheidscodes als autoritair beschouwde werd daarvan terecht afscheid genomen, maar vaak werden zij niet vervangen door meer egalitaire en democratische codes. Nieuwe codes bleven eenvoudig uit. Daardoor hebben jongeren het soms moeilijk om nog te weten hoe ze zich behoren te gedragen. Permissiviteit leidt hier tot onbeholpenheid die door volwassenen vaak als lompheid wordt ervaren, maar zijn oorzaak vindt in het verdwijnen van 'evidente' omgangsvormen. De mythe van de natuurlijke spontaneïteit heeft eerder geleid tot een volstrekt gebrek aan omgangsvormen dan tot nieuwe, democratischer omgangsvormen en dat heeft behoorlijk wat ankers voor mogelijkheden tot ontmoeting doen verdwijnen.

5. Expressief individualistische jongeren

In Zonder Maskers (1999) biedt de TOR-groep onder leiding van Marc Elchardus ons een duidelijk inzicht in enkele normatieve overtuigingen van adolescenten. De waarden van jongeren sporen sterk met een expressief-individualistische ingesteldheid. De meerderheid van de jongeren schat bijvoorbeeld vriendschappen zeer hoog, omdat ze een emotioneel klankbord vormen waaraan ze alles kwijt kunnen. In vriendschapsrelaties vindt men precies de mogelijkheid om jezelf te kunnen zijn en om spontane vormen van verbondenheid, loyaliteit, vertrouwen en solidariteit te beleven. Ze vinden creativiteit, zichzelf ontdekken, zichzelf zoveel mogelijk ontplooien en trouw zijn aan zichzelf (uiterst) belangrijk, net zoals kunnen doen en laten wat je wilt, zelf uitmaken wat mag en niet mag en van niemand afhankelijk zijn. 'De verzuchting naar zelfontplooiing en naar relaties die gekenmerkt worden door openhartigheid en authenticiteit, is bij een verpletterende meerderheid van leerlingen aanwezig. Zichzelf zijn en zichzelf blijven, ook in relatie met anderen, is voor de meesten een vanzelfsprekend streefdoel. Zelfs het vage en nogal abstracte principe 'zichzelf ontdekken' dat sterk herinnert aan de therapeutische en psychologiserende vertogen uit de welzijnssector van de jaren '70, wordt door een grote meerderheid van jongeren als belangrijk omschreven' (Elchardus, 1999, 104)

6. De wil als bron van normstelling

Dat wijst wellicht ook op een verschuiving waarin 'chosen commitments' belangrijker worden dan 'unchosen commitments'. Vrienden kiest men zelf, familieleden en buurtgenoten niet. De waarde van de wilsvrijheid wordt hierbij geaccentueerd: men hecht (steeds) meer waarde aan wat men zelf heeft kunnen kiezen dan aan wat 'gegeven' is. Of, exacter, men hecht meer waarde aan datgene waarvan men de illusie heeft het op basis van een vrije wilsbeslissing te hebben gekozen, want het is best mogelijk dat hier sprake is van een 'vals bewustzijn' (zie verder) in de zin dat die ervaren 'vrije keuze', in werkelijkheid sterk sociaal wordt bepaald.

Met een boutade zou men kunnen stellen dat steeds meer jongeren gewonnen zijn voor de stelling "mijn vrienden zijn belangrijker dan mijn broer of zus - indien ze die nog hebben, want de gezinsgrootte neemt af), want mijn vrienden, die heb ik gekozen'. Indien dit het geval is dan kan men hieruit twee voorspellingen afleiden:

primaire groepen ('peer groups') zullen steeds monocultureler worden, want men kiest zijn vrienden doorgaans binnen hetzelfde opleidingsniveau en met dezelfde culturele interesses. De kans dat een (groot)familie of een buurt (als ongekozen relatieverbanden) gekenmerkt wordt door een veel grotere diversiteit is groot.

Er zullen in toenemende mate jongeren zijn die vereenzamen, omdat ze 'niet gekozen worden' en zich niet meer aan andere netwerken kunnen optrekken. Niet gekozen worden staat dan voor vereenzaming en iedereen weet dat vereenzaming - de ervaring door niemand te worden gemist - een belangrijke voedingsbodem is voor depressies en melancholie en, uiteindelijk suïcidair gedrag.

Relatieverbanden zullen veel kwetsbaarder worden, omdat men voor het voortbestaan van gekozen relaties heel wat meer inspanningen moet doen dan voor ongekozen relatieverbanden, die duurzamer zijn. (Groot)ouderschap is blijvend. Dat is niet het geval voor relaties die op vriendschap of liefde zijn gebaseerd : die kunnen uitdoven, bijvoorbeeld waar de affecten veranderen.

7. Korte termijn perspectieven

Als gevolg van het postmoderne wegvallen der grote verhalen worden jongeren in steeds geringere mate aangesproken door grote politieke projecten, ideologieën of godsdiensten. Maar dat wil niet zeggen dat ze niet geëngageerd zouden zijn of niet bekommerd om problemen in de wereld.

Hun engagementen zijn echter concreter en directer: ze pakken projecten aan die ze aankunnen en waarvan ze resultaten kunnen zien: acties om de fietser een prominenter plaats te geven in het verkeer, acties voor beter openbaar vervoer van en naar dansgelegenheden, acties voor meer groen in de stad tot en met acties voor de legalisatie van drugsgebruik. Het is belangrijk dergelijke engagementen op hun eigen waarde te beoor-

delen en niet als 'opstapjes' om jongeren toch maar bij de 'grote politiek' te betrekken. Belangrijk is ook dat er voor jongeren vandaag een sterke correlatie bestaat tussen ethiek en esthetiek en dat esthetische voorkeuren (in termen van kledij, muzikale preferenties) ook steeds ethische voorkeuren zijn. Dat werkt ook door in de manieren waarop ze hun engagement gestalte geven.

8. Vrije tijd en identiteit

Uit ander onderzoek is gebleken dat jongeren zich, althans subjectief, sterk identificeren met de wereld van de vrije tijd, de wereld van de muziek, de televisie, de kledij, het uitgaansleven. De wereld van de vrije tijd wordt, meer dan de school- of de gezinswereld als 'hun' wereld gepercipieerd. (Vercaigne, 1996; Bouverne-De Bie, 1992). Dat is een door en door gecommmercialiseerde wereld, die schroomteloos consumeristische idealen van het goede leven, van relaties, van geluk, van seksualiteit en ontspanning op jongere afvuurt. En esthetische voorkeuren zijn altijd ook ethische voorkeuren; zij drukken standpunten uit over de wereld, over wie jongeren - menen te willen - zijn. Zoals Bourdieu (1979) reeds heeft aangetoond zijn esthetische voorkeuren ook sterk gekoppeld aan sociale posities, die een zekere levenshouding inspireren. Kledij, accessoires, houding, muziek, televisieprogramma's, zij maken een integrerend deel uit van de leefwereld van jongeren en zijn middelen om zich in deze wereld te positioneren. Weliswaar gaan alle adolescenten op café (De Witte & Jacobs, 1994, 48-73), maar zij bezoeken niet dezelfde cafés en het imago van een café wordt in zeer sterke mate bepaald door de muziek die er wordt gedraaid. Rock, House, Hardcore, Reggae, Wereldmuziek of Techno spreken verschillende categorieën jongeren aan en drukken andere waardeperspectieven uit. (Laermans, 1995)

9. Subjectief individualistische jongeren

Het is een constante in Elchardus' onderzoek om subjectief beleefde identiteiten te contrasteren met objectief vaststelbare identiteiten. Zo wordt in *Zonder Maskers* (187-230) de 'individualiseringstheorie' van onder andere Ulrich Beck (1992) gehekelde: jongeren denken misschien wel dat ze zeer individualistisch zijn ingesteld, maar in werkelijkheid is dat helemaal niet het geval. 'Het meest opvallende kenmerk van de bestudeerde jongeren', zo schrijft hij, 'lijkt ons precies de enorme tegenstelling en spanning te zijn tussen, enerzijds, het zeer grote belang van collectieve identiteiten, anderzijds de allesoverheersende zelfideologie. De jongeren zijn haast unaniem van oordeel dat het handelen, denken en voelen individueel is en moet zijn, dat het een uiting is en moet zijn van de verwezenlijking van het zelf, niet van de invloeden en de ervaringen die door collectieve identiteiten worden gevormd'. (Elchardus, 1999, 199-200) Maar anderzijds wordt hun identiteit wel degelijk door allerlei collectieve beïnvloedingen te worden gevormd. Hij gewaagt zelfs van een 'vals bewustzijn', zo'n beetje zoals het bewustzijn van 'motards' die zichzelf zeer uitdrukkelijk als 'individualistisch' percipiëren - 'ik tegen de rest van de wereld' - maar in 90% van de gevallen lid blijken te zijn van een club. Het is immers niet leuk om in je eentje 'individualist' te zijn.... Iets vergelijkbaars stelt men vast voor wat esthetische voorkeuren betreft. Terwijl die, subjectief, als zeer persoonlijk worden ervaren, blijken zij in sterke mate met sociale identiteiten te sporen en die sociale identiteiten beïnvloeden dan weer de waarden. Het is overigens zeer de vraag of die aangetroffen tegenstelling tussen 'subjectieve perceptie' en 'objectieve identiteit' de individualiseringstheorie helemaal onderuit haalt. Want ook een 'vals' geloof kan haar stempel drukken op sociale verhoudingen. Met andere woorden: zelfs indien jongeren, in werkelijkheid hun waarden veel meer uit collectieve identiteiten putten dan ze zelf beseffen, beleven zij die waarden niettemin op een veel individualistischer manier dan het geval zou zijn indien zij zich ook subjectief van die collectieve dimensie bewust waren. Een 'collectief gedeeld individualisme' is nog geen 'collectivisme'.

10. Het nieuwe paganisme

Opmerkelijk zijn de in *Zonder Maskers* aangetroffen hoge percentages jongeren (rond de twintig procent) die geloof hechten aan geesten, helderziendheid, reïncarnatie, astrologie en UFO's (ook bij jongvolwassenen trof men reeds dergelijke percentages aan: zie Elchardus & Heyvaert, 1990, 109). Dit spoort naadloos met tal van themata die ook in de rockmuziek sterk aanwezig zijn. (Paglia, 1992) Ook het succes van televisiereeksen als *The X-files* of van de romans van Stephen King wijzen in dezelfde richting. Het lijkt erop dat jongeren in onze ontluisterde, verzakelijkte, verwetenschappelijkte wereld enigszins teleurgesteld zijn en op zoek zijn naar 'iets' meer. Maar dan niet in de vorm van een geloof in iets transcendent, noch in de vorm van een humanistische levensfilosofie, maar veeleer in de vorm van een geloof in een mysterieuze, immanente kracht die in de wereld schuilt. Hoewel dit wellicht altijd al eigen is geweest aan de adolescentie, zou het toch van arrogantie getuigen dit verschijnsel niet ernstig te nemen, want het spoort naadloos met de 20 à 30 % mensen die kennelijk een groot vertrouwen hebben in alternatieve geneeswijzen.

11. De moraal van het verhaal

In de epiloog ontwikkelen de auteurs van *Zonder Maskers* een 'cultuuragenda voor het begin van de 21e eeuw', waarin (onder andere) wordt stilgestaan bij de verschillen tussen normatieve opvattingen bij jongeren uit de lagere klasse (met laaggeschoolde ouders en/of zelf schoollopend in het beroepsonderwijs) en jongeren uit de hogere klasse (met hooggeschoolde ouders en/of zelf schoollopend in het algemeen secundair onderwijs). Die verschillen zijn immers frappant: laaggeschoolden zijn veel grotere voorstanders van een zeer harde aanpak van criminaliteit, voelen zich politiek machtelozer, vertonen een hogere graad van sociaal-economisch en cultureel racisme, hebben striktere opvattingen over bio-ethische kwesties en seksuele moraal, zijn traditioneler in hun genderopvattingen, kijken minder optimistisch tegenover het leven aan en geloven iets meer in allerlei vormen van bijgeloof. Maar opvallend is toch dat ze niet erg veel meer gewonnen zijn voor gelijkheid en herverdeling dan de kinderen uit de hogere klassen. Gevoelens van uitsluiting, achterstelling en onbehagen worden niet meer vertolkt in een egalitair politiek project en 'de hoop dat de eigen zwakke positie via politieke actie kan worden opgelost, is nagenoeg verdwenen' (Elchardus, 1999, 214). Het herinnert aan wat Richard Sennett en Jonathan Cobb reeds in de zestiger jaren vaststelden bij Amerikaanse arbeiders en wat zij de 'verborgen kwetsuren' noemen in de identiteit van lagere sociale klassen: men situeert de oorzaken van de eigen achteruitstelling niet in (een socialistische analyse van) de grote maatschappelijke ongelijkheden en men heeft nauwelijks hoop iets aan de eigen inferieure positie te kunnen verhelpen. (Sennett & Cobb, 1973). Dat verklaart waarom zij zich eerder aangesproken voelen door een extreem-rechts, dan door een egalitair vertoog, een vertoog waarvan zij nochtans, als eersten het slachtoffer zullen zijn. Ook hier verwijzen de auteurs van *Zonder Maskers* weer naar de notie van het 'vals bewustzijn'. Voeg daarbij de 'culture of contentment' onder de middenklassen die door John Kenneth Galbraith (1992) werd beschreven en je krijgt een vrij apathische samenleving met een middenklasse die in de overtuiging leeft dat zij haar relatieve welstand wel degelijk aan zichzelf te danken heeft en een lagere klasse die nog weinig hoop koestert in opwaartse sociale mobiliteit en emancipatie. Zou het kunnen dat onze samenleving een tendens vertoont om te evolueren naar het Amerikaanse samenlevingstype, met heel wat minder bemiddelende instanties tussen overheid en individu? Op subjectief vlak voelen jongeren uit lagere sociale klassen zich alvast, zoals hun Amerikaanse leeftijdsgenoten, heel wat minder aangesproken door een egalitair-emancipatorisch vertoog dan hun generatiegenoten uit de zestiger jaren. Fundamentele vraag is dan ook 'hoe we een nieuwe klassencultuur en een nieuw klassenbewustzijn (kunnen) ontwikkelen, dat weer een humanistische belofte in zich draagt?' (Elchardus, 1999, 216). Duidelijk wordt nu ook waarom de auteurs zich zo sterk tegen de individualiseringstheze verzetten: hoe meer die these ook in het zelfbewustzijn van de laaggeschoolden postvat, hoe geringer de kansen tot collectieve identificatie. Als 'individuen' zijn ze immers machteloos, als zelfbewuste leden van een sociale klasse niet. In zeker opzicht is dit probleem vergelijkbaar met de macht van de consument. Hoewel consumenten, als collectiviteit, een zeer reële macht zouden kunnen uitoefenen op het economisch systeem, beleven zij dat niet zo. Consumenten gedragen zich als individuen, hoewel ze door marketing en reclame wel degelijk als collectiviteit benaderd worden. Hun individualistisch zelfbewustzijn omvormen tot een collectieve wij-identiteit ('wij, consumenten') kan alleen maar door de inzet van sociale organisaties. Niet toevallig hebben Elchardus en zijn team in ander onderzoek dan ook een sterke correlatie gevonden tussen het lidmaatschap van sociale organisaties en een democratische gezindheid. Dat ligt niet anders voor jongeren. Jongerenorganisaties zoals scouts- of Chirobeweging, waarin jongeren de mogelijkheid krijgen om met leeftijdsgenoten op te trekken en verantwoordelijkheid op te nemen voor elkaar, bevorderen een positief zelfbeeld en democratisch-politieke reflexen. Helaas spreken ook die bewegingen vandaag hoofdzakelijk jongeren uit de midden- en hogere klassen aan en staan jongeren uit de lagere klassen ook hier in de kou. Er is dus duidelijk nood aan mobiliserende initiatieven terzake, vooral in hoofdstedelijke gebieden, want het 'postmoderne nomadisme' mag dan al door intellectuelen worden bezongen als een bevrijdende identiteit, voor de 'losgeslagen zelden' uit lagere sociale klassen, wordt zij vooral als een 'lot' beleefd waarop zij geen enkele greep meer kunnen uitoefenen. Indien het waar is dat jongeren hun identiteit vooral in de sfeer van de vrije tijd profileren, dan wordt de vergelijking met de positie van de consument in de maatschappij nog versterkt, want de vrije tijdssfeer is bij uitstek een consumptiesfeer die doordrongen is van individualistische waarden.

Consumeren (van muziek, film, drank, kledij) mag dan al een collectief gebeuren zijn (smaken worden in sterke mate sociaal bepaald), het wordt door de participanten individualistisch beleefd.

De thematiek waarvoor de TOR-groep onze aandacht vraagt werd reeds sedert geruime tijd aan de orde gesteld door de Amerikaanse sociale en theoretische beweging van het communitarisme, met, onder andere, Amitai Etzioni, Michael Sandel, Robert Bellah,

Phillip Selznick en al wie zich rond het tijdschrift *The Responsive Community* heeft gegroepeerd. Het verschil is echter dat er in Europa, in tegenstelling tot de Verenigde Staten, wel degelijk nog een stevig netwerk aan sociale voorzieningen en een stevig middenveld aanwezig is. Alleen blijken ze zich daar niet altijd van bewust te zijn, zo'n beetje zoals de steuntrekker van het OCMW of de student met een studiebeurs die beweren sterk door de 'individualistische levenshouding' te worden geïnspireerd. Wellicht is dat de belangrijkste les die Elchardus en zijn team reeds in heel wat onderzoek naar voor hebben geschoven: individualisering en een individualistisch zelfbeeld inspireren geenszins humanistische en emancipatorische gezindheden. Waar mensen de ervaring krijgen dat ze op zichzelf teruggeslagen zijn, ervaren zij dit als machteloosheid die hen aanspreekbaar maakt voor extreem-rechtse vertogen. Wie de individualisering bezingt, doet er goed aan met deze sociologische realiteit rekening te houden.

12. Nieuwe taken voor de jongereninformatiecentra

Welke conclusies kunnen we hier nu uit trekken voor de werking van jongereninformatiediensten?

Jongereninformatiecentra zullen minder receptief moeten zijn en meer actief jongeren moeten opsporen en hen organisatieverbanden aanreiken waarin ze activiteiten kunnen ontplooiën die hen interesseren. Dat is opbouwwerk, waarbij samenwerkingsverbanden moeten worden ontwikkeld met de jeugdbewegingen en met het jeugdwerk. Het aanreiken of stimuleren van een diversiteit aan organisatieverbanden voor jongeren - en dan vooral van kansarme jongeren - is niet alleen nodig voor het stimuleren van een democratisch bewustzijn, maar ook om vereenzamingsprocessen tegen te gaan. Mischien kan dit ook een bijdrage vormen tot het stimuleren van een nieuw, emancipatorisch klassenbewustzijn. Het aanreiken van participatie- en organisatiemogelijkheden geldt natuurlijk ook voor de jongereninformatiecentra-zélf, die er zich echter wel voor moeten hoeden slechts één bepaald deel van de jeugd aan te trekken. Uit de rechts-sociologie weten we hoe belangrijk organisaties zijn voor het doorsijpelen en vulgariseren van informatie, maar ook voor het 'mobiliseren' van die informatie in functie van de eigen belangenverdediging.

Gezien bij jongeren het korte termijn perspectief domineert stellen zich behoorlijk wat problemen, waar men aan preventie wenst te doen, met name in de context van tabaks- of drugsgebruik, geluidsoverlast tot en met seksueel overdraagbare ziekten. Het heeft geen zin het roken onder jongeren te ontraden door campagnes die wijzen op de gevaren van longkanker, want dit risico situeert zich in een al te verre toekomst. Men heeft meer succes met campagnes die wijzen op de relatie tussen roken en bruine tanden of slogans als 'ik rook niet met een asbak'. Maar hoe bereiken we, bijvoorbeeld, jongeren, die we willen wijzen op de gevaren van het al te lang (meer dan 6 uur per week) vertoeven in megadancings of op house- en technoparties, vanuit de wetenschap dat ze, als gevolg daarvan, hun gehoor zullen verliezen op vijftigjarige leeftijd? Ook m.b.t. AIDS stelt men vast dat het preventiedenken vaak nog onvoldoende heeft postgevat in het denken van jongeren. Het gaat er niet om jongeren moraliserend te benaderen in functie van doelstellingen die de hunne niet zijn. Het gaat er wel om een perspectief te vinden waarin solidariteit en verantwoordelijkheid tegenover hun toekomstige zelf een plaats kan krijgen.

Gezien de prominente rol die de beeldtaal speelt in de jongerencultuur en gezien het schoolse milieu nog steeds geen kaas hebben gegeten van beeldcommunicatie kunnen jongereninformatiecentra hier drempelverlagend werken door in hun communicatie met jongeren intens van de beeldtaal gebruik te maken. Zo bijvoorbeeld heeft het weinig zin om seksuele voorlichting via geschreven taal te verspreiden, terwijl de opvattingen van jongeren over seksualiteit vooral via film en televisie gestalte hebben gekregen.

Ook het internet is door jongeren snel aanvaard, zowel om er informatie op te sporen als om er te e-mailen en te chatten, maar we moeten ons hoeden voor een nieuwe informatiekloof. Dat kan door internetaansluitingen niet alleen ter beschikking te stellen in jongereninformatiecentra, maar ook in jeugdcafé's en jeugdhuizen en door jongeren de mogelijkheid te bieden om eigen websites op te starten met informatie die hen interesseert.

De aangestipte kloof tussen jongeren uit het beroeps- en technisch onderwijs en jongeren uit het algemeen secundair onderwijs zal wellicht een andere aanpak vergen van beide doelgroepen, met andere belangstellingspunten, een ander vertoog, andere activiteiten. Ik pleit hierbij niet voor segregatie, maar ben vooral bekommerd om ook kansarme jongeren te betrekken in de werking van jongereninformatiecentra, want zij kunnen zich het minst optrekken aan bestaande sociale netwerken.

Terwijl de informatie die jongeren uit de schoolse context meekrijgen hoofdzakelijk in het teken staat van het 'later', van het beroepsleven waarin men geen jongere meer is, moet de informatie die door jongeren centra wordt aangereikt (en dat is enigszins in tegenspraak met b.) meer in het teken staan van het nu, vertrekkend vanuit de belangstellingssfeer van de jongeren vandaag.

Jongereninformatiecentra moeten er zich voor hoeden om, zoals dat met een deel van het welzijnswerk het geval is, te worden meegesleurd in de tendens waarbij de grenzen

tussen informatie- en hulpverlening en taken van sociale controle in elkaar versmelten (cfr. straathoekwerk). Het vertrouwen van jongeren in objectieve informatie en hulpverlening staat of valt met de mate waarin die hulpverlening onafhankelijk staat van repressieve en disciplinerende intenties. Indien jongereninformatiecentra dan al een agogische finaliteit hebben - en ik denk dat zij die - moeten - hebben, wil hun werk niet vrijblijvend zijn - dan zal die finaliteit vanuit de jongeren-zélf moeten vertrekken en niet vanuit wat volwassenen van jongeren verwachten.

Literatuur

- Beck U. (1992), *Risk society. Towards a new modernity*, London
- Bellah R. et. al. (1985), *Habits of the hearth. Individualism and commitment in American life*, Berkeley
- Bourdieu P. (1979), *La distinction. Critique sociale du jugement de gout*, Paris
- Bouverne-De Bie M. (1992), *Een verkennende kijk op jeugdcultuur*, Brussel
- De Witte H. & T. Jacobs (1994), 'De deelname aan 'populaire' en 'elitaire' cultuur in Vlaanderen: klassegebonden leefstijlen?', in De Witte H. (ed.), *Op zoek naar de arbeidersklasse*, Leuven, 48-73
- Elchardus M. & P. Heyvaert (1991), *Soepel, flexibel en ongebonden*, Brussel
- Elchardus M/ & A. Derks (1998), 'Vertogen over de relatie individu-samenleving. De individualistische uitdagingen in een collectivistische cultuur', *Ethiek en Maatschappij*, 1, 3, 3-26
- Elchardus M. (ed.) (1999), *Zonder maskers. Een actueel portret van jongeren en hun leraren*, Brussel
- Galbraith J.K. (1992), *The culture of contentment*, New York
- Kerkhofs J. et. al. (1992), *De versnelde ommekeer. De waarden van Vlamingen, Walen en Brusselaars in de jaren negentig*, Tielt
- Kerkhofs J. (1997), *De Europeanen en hun waarden. Wat wij denken en voelen*, Leuven
- Kruithof J. & J. Van Ussel (1962), *Jeugd over de muur*, Meppel
- Laermans R. (1995), 'De doxa van de rockmuziek', *Streven*, 62, 7, 730-734
- Paglia C. (1992), *Het seksuele masker. Kunst, seks en decadentie in de westerse Beschaving*, Amsterdam
- Raes K. (1997), 'Waarden van en waarden in het uitgaansleven van jongeren. Instant sex, fast food en black sabbaths?', in id. *Het moeilijke ontmoeten. Verhalen van alledaagse zedelijkheid*, Brussel, 189-212
- Sennett R. & J. Cobb (1972), *The hidden injuries of class*, New York
- Vercaigne C. (1996), *Megadancings en housemuziek*, Leuven
- Verschelden G. (2000), *Belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren over hun behoeften aan zorg*, Brussel

BIJLAGE 3

Programma van de conferentie

DONDERDAG 2 NOVEMBER • DAG 1

NAMIDDAG	• Aankomst van de deelnemers• Welkom en opening door Nico MEISCH, voorzitter van ERYICA• Welkom en inleiding door Dhr. Jos VAN RILLAER, Directeur Generaal van de Administratie Cultuur, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (België).• Voorstelling van het piloot project “Racines de violence”• Openingspeech door Dhr. Jan HAZEKAMP, Directeur van de Stichting Alexander (Nederland).
AVOND	• Bijeenkomst voorzitters en verslaggevers van de werkwinkels• Ijsbrekers• Kennismaking
-

VRIJDAG 3 NOVEMBER • DAG 2

VOORMIDDAG	• Introductie van de dag door Xavier ZEEBROEK• Werkwinkel 1: Pro-actieve transfer
“Youth information line about Europe”• Werkwinkel 2: Productie van materiaal
“JFK-newspaper for young people”
“JIP-talk-show”• Werkwinkel 3: De organisatie van het jongereninformatie werk
“Point Information Communal”• Werkwinkel 4: Interactieve transfer
“Y.E.S.”
NAMIDDAG	• Werkwinkel 5: Interactieve transfer
“DOC.SHOP”• Werkwinkel 6: De organisatie van het jongereninformatie werk
“Information shop for Young People”• Werkwinkel 7: Productie van materiaal
“De l’algèbre au pyjama”
“Racines de Violence”• Werkwinkel 8: Interactieve transfer
“Youth to youth phone”• Werkwinkel 9: Interactieve transfer
“Advise made easy”• Werkwinkel 10: Productie van materiaal
“WWW Generation”
“Rede Recreio” CD -Rom• Werkwinkel 11: Interactieve transfer
“Vriendschap als preventie”
“Youth advisors”• Werkwinkel 12: Organisatie van het Jongereninformatie werk
“Regional Youth Information Project”
AVOND	• “Half-time” party in “la Goyola”
-

ZATERDAG 4 NOVEMBER • DAG 3

- VOORMIDDAG
- Introductie van de dag door Koen LAMBERT
 - Samenvattend verslag van de workshops van de vorige dag door de conferentieverlaggever.
 - Inleiding door Prof. K. RAES, Universiteit Gent (België, Vlaamse Gemeenschap) over toekomstperspectieven van jongereninformatiewerk
 - 3 interactieve werkwinkels rond het thema: “Hoe jongerenparticipatie integreren in het jongereninformatiewerk ?”

- NAMIDDAG
- 3 interactieve werkwinkels rond het thema: “Hoe ziet het jongereninformatiewerk van de toekomst eruit?”.
Voor jongeren
Voor jongereninformatiewerkers
Voor coördinatoren / directies van jongeren informatiecentra
 - Samenvattend verslag van de werkwinkels A / B / C
 - Voorstelling van de resultaten van de Werkwinkels D / E / F

- AVOND
- Muzikaal optreden door de MAROCINETTES.

ZONDAG 5 NOVEMBER • DAG 4

- VOORMIDDAG
- Conclusies door de verslaggever van de conferentie
 - Panelgesprek met jongeren en deelnemers aan de conferentie.
 - Reactie van een vertegenwoordiger van ERYICA en een vertegenwoordiger van de groep Jeugd van de Benelux.
 - Slot van de conferentie
-

BIJLAGE 4

Evaluatie

Na afloop van de conferentie vulden de deelnemers evaluatieformulieren in. De opmerkingen als antwoorden op de open vragen staan hieronder:

Programma

- De lezing van Koen Raes was niet erg geschikt voor jongeren;
- De lezing van Jan Hazekamp was prikkelend;
- De workshops waren het meest interessant;
- Mijn doel was om ideeën te verzamelen en samen te werken met mensen die een interessant project hebben. Dit is gelukt.

Inhoudelijke opmerkingen

- De conclusies in de afsluitende bijeenkomst waren sterk;
- Prima conferentie; complimenten voor de organisatie;
- Niemand kon eigenlijk tegen participatie zijn;
- De slotbijeenkomst was gedeeltelijk een herhaling van de workshops;

Organisatie en locatie

- De vertaling was goed, zeker als je bedenkt dat het nog studenten waren;
- De kamers waren niet geschikt voor allergische mensen;
- Het vegetarische eten kon beter;
- Eten aanpassen aan de jongeren;
- De film in de vrijdagworkshop was niet vertaald, jammer;
- Te weinig vrije tijd, vooral voor de jongeren;
- Geen tijd om de stad te bekijken;
- Geen pauze tijdens de afsluitende bijeenkomst;
- Discoavond was leuk;
- De mogelijkheid om langer of korter te blijven zou ingebouwd moeten zijn;

BIJLAGE 5

Namen van deelnemers aan de conferentie

• Austria, Feldkirch, GSTEU Anja	• Belgium, Bruxelles, VAN CAUTER Catherine
• Austria, Feldkirch, KOECK Benjamin	• Belgium, Antwerpen, VAN HUMBEEK Eric
• Austria, Feldkirch, NAYER Tanja	• Belgium, Tournai, BOUQUELLE Jean Luc
• Austria, Feldkirch, STRAUSS Wolfgang	• Belgium, Namur, MAROTTE Françoise
• Belarus, Minsk, KLIKUNOU Andrei	• Belgium, Bruxelles, PEUBLA PRADO Olivier
• Belgium, St.Vith, CZAJA Brigitte	• Belgium, Brussel, VANHEE Jan
• Belgium, Bruxelles, EL MAOUFIK Nazira	• Belgium, Antwerpen, DE WOLF Bianca
• Belgium, Bruxelles, URBINA Andrea	• Belgium, Gent, VAN HUMMELEN Lieve
• Belgium, Bruxelles, VANDERBORGHT Pierre	• Belgium, Antwerpen, VAN LOMMEL Kristien
• Belgium, Bruxelles, Christina	• Bulgaria, Sofia, KIREV Philip Simeonov
• Belgium, Brussel, BASTIAENS Koen	• Czech Republic, Praha, TUZILOVÁ Michaela
• Belgium, Brussel, BERGHS Bjorn	• Finland, Espoo, KAUPPINEN Tarja
• Belgium, Leuven, BRUGGEMAN Eric	• Finland, Koustinen, HOSIOJA Annakaisa
• Belgium, Bruxelles, KOTHER Nathalie	• Finland, Helsinki, TIMONEN-VERMA Päivi
• Belgium, Brussel, LAMBERT Koen	• Finland, Kokkola, PIETILÄ Mikä
• Belgium, Antwerpen, SIERA Robrecht	• Finland, Kokkola, ISOTALUS Tiina
• Belgium, Eupen, WETZELAER Véronique	• Finland, Turku, AHOKAS Kaisa
• Belgium, Bruxelles, ZEEBROEK Xavier	• France, Paris, CHARBONNEL Bernard
• Belgium, Antwerpen, BRUFFAERT Matijs	• Greece, Drama, KOUTSOUKOS Georgios Thomas
• Belgium, Antwerpen, DE CONINCK Barbara	• Ireland, Dublin, NEWMAN Frances
• Belgium, Bruxelles, MADANI Nawal	
• Belgium, Bruxelles, NAJAR Mohamed	
• Belgium, Bruxelles, OGEMBA Ngongo	
• Belgium, Bruxelles, SAOUDI Najwa	

• Italy, Torino, ARDITO Claudio	• Netherlands, Tilburg, VELTHUIS Marianne
• Italy, Modena, DÉVÉ Isabelle	
• Italy, Modena, FORGHIERI Claudio	• Norway, Bodo, ANGELSEN Randi
• Italy, Modena, GUALANDI Davide	• Norway, Oslo, BJONE Lisbet
	• Norway, Tromso, SIF Vik
• Luxembourg, Luxembourg, HEMMER Days	• Norway, Kautokeino, HÆTTA Kari-Margrete
• Luxembourg, Luxembourg, MEISCH Nico	
• Luxembourg, Luxembourg, DOS SANTOS Rodriques Gorete	• Poland, Kraków, ADI MalgorzataALGORZATA Adi
• Luxembourg, Luxembourg, MULLER Raymonde	• Poland, Kraków, OLESINSKI Janosz
• Luxembourg, Luxembourg, PIENS Marie-Joëlle	• Poland, Kraków, NOGIEC Bartlomiej
• Netherlands, Utrecht, FABRI Wil	• Portugal, Leiria, MARQUES DE LEMOS CORDEIRO Rui Valentim
• Netherlands, Enschede, BAARS Elfriede	• Portugal, Lisboa, ESPADINHA Fernando
• Netherlands, Zoetermeer, COCK Jane	• Portugal, Leiria, SILVA DOS SANTOS Fernande Emanuel
• Netherlands, Tilburg, RUTJES Leo	• Portugal, Leiria, SILVA COSTA Céline Silvia
• Netherlands, Lobith, PEETERS Claudia	• Portugal, Lisboa, SOARES DA SILVA QUEIROS Jorge
• Netherlands, Lobith, KUPPENS Geerd	
• Netherlands, Rotterdam, SCHEENSTRA Mariëtte	• Romania, Bucharest, VOINEA Raluca Elena
• Netherlands, Den Haag, SCHELLING Fietje	• Romania, Gheorgheni, MOLNAR Judith
• Netherlands, Zoetermeer, VAN BIJNEN Marieke	
• Netherlands, Rotterdam, VAN DER VAT Annet	• Slovenia, Ljubljana, CUZELA Jera
• Netherlands, Lobith, VAN LEEUWEN Bram	• Slovenia, Ljubljana, MEDVES ˇEK Matjaz ˇ
• Netherlands, Rotterdam, WEITENBERG Tjeerd	• Slovenia, Ljubljana, RAICEVIC Ljubo
• Netherlands, Den Haag, HOUWER Julia	• Slovenia, Ljubljana, KONCAN Katja
• Netherlands, Utrecht, KELDER Tessa	
• Netherlands, Amsterdam, HERSBACH John	• Spain, Santa Ana Albacete, SEGURA GARCIA Juan Jose
• Netherlands, Zevenaar, MARTENS Eric	• Spain, Madrid, BENAVIDES CASTRO Maite
• Netherlands, Eersel, SCHELLENS Sjaan	

- UK, Belfast,
KEENAN Heidi

- UK, Belfast,
McCOOL Dan

- UK, Belfast,
SYKES Maureen

- UK, Maltby,
ASTLE Gillian

- UK, Penarth,
BAYER Rachel

- UK, Penarth,
COLE Drew

- UK, Penarth,
CONROY Mick

- UK, Perth,
HAY Colin

- UK, Perth,
JAMIESON Linzi

- UK, Maltby,
KERR Joanna

- UK, Maltby,
REDDISH John

- UK, Perth,
ROGERS Katrina

- UK, Maltby,
SHERLOCK Patrick

- ERYICA, Paris,
ALEXANDER Jon

BIJLAGE 6

Namen van deelnemers van de expertmeeting

• BASTIAENS Koen
JINT, Belgium

• BERTELS Johan
In Petto, Belgium

• HALMES Nico
Jugendbüro der Deutschsprachigen
Gemeinschaft, Belgium

• HOTTON Nathalie
Inforjeunes, Belgium

• LAMBERT Koen
JINT, Belgium

• MEERSSEMAN Geleen
JIP Roeselare, Belgium

• RABIJNS Roel
JIP Genk, Belgium

• SIERA Robrecht
In Petto Belgium

• VANTHOURNOUT Frederik
JIP Roeselare, Belgium

• WETZELAER Véronique
Info Treff, Belgium

• MUELLER Raymonde
Service National de la Jeunesse,
Luxemburg

• BAARS Elfriede
Verslaggever, Netherlands

• BOES Marc
Stichting JIP Rotterdam, Netherlands

• GERRIS Puck
BSJ Noord-Brabant, Netherlands

• HERSBACH John
Preventie Bureau Jeugdzorg Amsterdam,
Netherlands

• HOUWER Julia
SGBO / VNG Den Haag, Netherlands

• MARTENS Eric
JIP Liemers, Netherlands

• RUTJES Leo
PON Noord-Brabant, Netherlands

• VAN BEMMEL Hilde
JP-2000+, Netherlands

• VELTHUIS Marianne
Preventie Bureau Jeugdzorg
Midden Brabant, Netherlands

• LABENS Jo
ERYICA, Paris

• ALEXANDER Jon
ERYICA, Paris

BIJLAGE 7

Namen en adressen leden van de stuurgroep

- Koen Lambert, Koen Bastiaens en Ann Hendriks
JINT
Gretrystraat 26, 1000 Brussel, België
k.lambert@jint.be; k.bastiaens@jint.be
- Robrecht Siera en Johan Bertels
In Petto - Jeugddienst informatie en preventie
Diksmuidelaan 50, 2600 Berchem-Antwerpen, België
robrecht@inpetto-jeugddienst.be
johan@inpetto-jeugddienst.be
- Xavier Zeebroek en Nathalie Hotton
Federation Infor Jeunesse Wallonie-Bruxelles
25, rue Henri Lemaitre, 5000 Namur, België
bruxelles@inforjeunes.be
- Véronique Wetzelaer
Info.Ag Arbeitsgemeinschaft der Info Zentren
Klosterstasse 36, 4700 Eupen, België
infotreff@rdj.be
- Nico Meisch, Monique Collé en Raymonde Mueller
Centre National d'information et d'échange de jeunes (CNIEJ)
26, Place de la Gare, 1616 Luxembourg, Grand-Duché de Luxembourg
cij@info.jeunes.lu
- Wil Fabri
Stichting Jeugdinformatie Nederland (SjN)
Postbus 1373, 3500 BJ Utrecht, Nederland
w.fabri@sjn.nl
- Leo Rutjes
PON Noord-Brabant (+ Stichting Kwaliteitsbevordering Jongereninformatie)
Postbus 90123, 5000 LA Tilburg, Nederland
e-mail: l.rutjes@pon-brabant.nl
- Jon Alexander
ERYICA
101 quai Branly, F-75740 Paris Cedex 15, France
e-mail: sgeryica@aol.com

Alle Benelux stuurgroepleden zijn lid van ERYICA

ERYICA
101, quai Branly, F-75740 Paris Cedex 15, France
e-mail: sgeryica@aol.com
telefoon: +33 144.49.13.26
fax: +33 140.56.36.14
website: <http://www.eryica.org>

COLOFON

VERSLAGLEGGER CONFERENTIE

Elfriede Baars,
Walkottelanden 76, 7542 MT Enschede, Nederland
elfriede.baars@worldonline.nl

BEWERKING WERKBOEK

Elfriede Baars en Leo Rutjes

EINDREDACTIE VERSLAG CONFERENTIE

Wil Fabri

EINDREDACTIE WERKBOEK

Leo Rutjes en Anna Demuylder

OPLAGE

1000 exemplaren

PRODUCTIE

Robrecht Siera en Koen Bastiaens

VORMGEVING

Rob Marcelis

LOGO DESIGN

Martine Hamilius

Copyright © 2001, Stuurgroep Working Together,
Alles uit dit werkboek mag gebruikt en overgenomen worden mits bronvermelding

ISBN 90-806756-1-X

DEPOT D/2001/9410/1

WORKING TOGETHER

JONGERENPARTICIPATIE: EEN DOEL EN METHODE VOOR HET JONGERENINFORMATIEWERK

Dit werkboek is een bewerking en verslag van de conferentie **Working Together** die plaats vond in Brussel (2 t/m 5 november 2000). Met de conferentie en dit werkboek beogen we jongerenparticipatie binnen het jongereninformatiewerk tot doel én methode te verheffen.

Aan de conferentie namen 75 jongereninformatiewerkers (uitvoerders en managers) en 30 jongeren uit 20 verschillende Europese landen deel.

Aan de hand van een conceptversie van dit werkboek vond er tevens een expertmeeting plaats (Brussel, 15 maart 2001) met 30 deskundigen uit de BENELUX. De resultaten van deze meeting zijn verwerkt in dit werkboek.

De Stuurgroep Working Together, verantwoordelijk voor de voorbereiding, organisatie en bewerking van de (resultaten van) conferentie, hoopt dat dit werkboek ertoe bijdraagt dat jongeren actief betrokken worden bij het jongereninformatiewerk in Europa; of het nu gaat om de productie van informatie, de overdracht van informatie of de organisatie van het jongereninformatiewerk zelf.

MET DE MEDEWERKING VAN:

IN PETTO, JEUGDDIENST INFORMATIE EN PREVENTIE (VLAANDEREN)

INFOR JEUNES (WALLONIE)

JINT (VLAANDEREN)

STICHTING JEUGDINFORMATIE (NEDERLAND)

INFO TREFF (DUITSLAND)

PON (NEDERLAND)

SERVICE NATIONALE JEUNESSE (LUXEMBURG)

MET DE STEUN VAN:

BENELUX

EU-JEUGD

ERYICA